

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

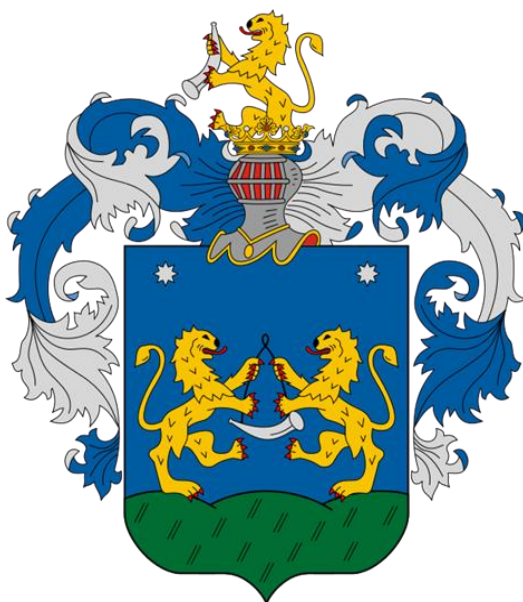
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

LAJOSMIZSE VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2018-2023

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. HELYZETÉRTÉKELÉS	6
1.1. A település Társadalma és humán infrastruktúrája.....	7
1.2. A település gazdasága	8
1.3. Az önkormányzat gazdálkodása	10
1.4. Táji és természeti adottságok	15
1.5. A zöldfelületek és az épített környezet vizsgálata.....	16
1.6. Közlekedés.....	18
1.7. Közművesítés	19
1.8. Környezetvédelem.....	21
1.9. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek lehatárolása	22
2. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	26
2.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	26
2.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	30
2.3. Városrészi (területi) célok.....	32
3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	33
3.1. A tervezett beavatkozások és a városrészek kapcsolata	33
3.2. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai célokhoz	34
3.3. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	40
3.4. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával.....	42
3.5. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	44
3.6. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz.....	48
4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET)	49
4.1. A szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek elhelyezkedése	49
4.2. A szegregátumok Helyzetértékelése.....	51
4.2.1. Demográfia	51
4.2.2. Ingatlanhelyzet.....	52
4.2.3. Szolgáltatások és infrastruktúra.....	52
4.3. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	53
4.3.1. A „TOP-5.2.1-15 Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” tervezett tevékenységei.....	53
4.3.2. A „TOP-4.3.1-15 Leromlott városi területek rehabilitációja” tervezett tevékenységei.....	56
4.4. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések.....	57
4.5. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	58

5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	60
5.1. Külső összefüggések	60
5.1.1. Illeszkedés az Európa 2020 célkitűzéseire	62
5.1.2. Az OFTK-hoz való illeszkedés	65
5.1.3. Illeszkedés Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 2014-20	
dokumentumhoz	68
5.1.4. A településrendezési eszközökhöz való illeszkedés	71
5.1.5. Illeszkedés a város gazdasági programjához	72
5.1.6. Illeszkedés a környezetvédelmi programhoz	72
5.1.7. Illeszkedés a Helyi Községi Fejlesztési Stratégiához	74
5.2. Belső összefüggések	75
6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	80
7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	83
7.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati	
tevékenységek	83
7.1.1. Településfejlesztési és településrendezési szerződés	83
7.1.2. Városmarketing	83
7.1.3. Gazdaságfejlesztés	84
7.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek	
meghatározása	84
7.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	86
7.4. Monitoring rendszer kialakítása	87
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	91
ÁBRÁK JEGYZÉKE	93
FELHASZNÁLT IRODALOM	94

BEVEZETÉS

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) a település középtávú (7-10 év) fejlesztési irányait, cél- és eszközrendszerét határozza meg, valamint tartalmazza a célok elérése érdekében lefektetett tevékenységeket, az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján.

A 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről írja elő az ITS tartalmi rendszerét és követelményeit.

A 2014-2020-as programozási időszaktól kezdve az ITS megléte elengedhetetlenül fontos egy település számára. Ennek fő oka, hogy egyre növekszik a településfejlesztési tevékenységek köre, és a megvalósuló projektek fenntarthatósága és életképessége érdekében szükséges egy stratégiai dokumentumban felállítani a település közép- és hosszú távú céljait a társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődés érdekében. Az ITS elkészítésének fő szempontja, hogy a közösségi források olyan beruházásokat támogassanak, amelyeket a piac önmagában nem valósít meg, a város fejlődése szempontjából viszont szükségesek.

Annak érdekében, hogy egy település fejlődése folyamatos és kiegyensúlyozott legyen, ezért szükséges az ITS éves áttekintése, valamint négy évenkénti felülvizsgálata, az esetlegesen megváltozó külső feltételekhez való igazítása és a már megvalósult akcióterületi fejlesztésekre építkező újabb fejlesztési területek meghatározása.

A jelen 2014-2020-as programozási időszak pénzügyi eszközrendszerének felhasználása és elszámolása 2023-ig tart, ezért az ITS-ben foglalt cél- és eszközrendszert is célszerű a 2023-as év végével újra meghatározni.

Jelen ITS Lajosmizse Város Önkormányzat Képviselő-testületének .../2018 (V. ...) sz. önkormányzati határozattal került elfogadásra.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

2016. decemberében készült el Lajosmizse Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata, amely „Helyzetelemzés” címen kifejti a város társadalmi, gazdasági, környezeti és infrastrukturális helyzetét. Ennek alapján került kidolgozásra jelen fejezet is, amely összefoglaló jelleggel mutatja be a település helyzetét és a településen lejátszódó folyamatokat.

Lajosmizse városa az Alföld nagytáján, a Duna-Tisza közén, a Homokhátság északi területén helyezkedik el, külterülete részben még a homokhátság eredeti felszíni formáit őrzi. Közigazgatásilag Bács-Kiskun megyéhez, ezen belül a Kecskeméti járáshoz tartozik. A város területe 164,66 km², ebből a belterületi rész 5 km², a külterület 158,8 km², a zártkert 0,84 km².

1. ábra: Lajosmizse elhelyezkedése

Forrás: wikipedia.org alaptérképei saját szerkesztés (2016)

Lajosmizse a Kecskeméti járás második legnépesebb városa, lakosságszáma 2016. január 1-jén a KSH adatai alapján 11 342 fő volt. Népsűrűsége 68,88 fő/km², így rurális térségnek számít¹. Szerkezetét tekintve a város hálós utcaszerkezetű belterülettel rendelkezik, ennek nagy részét kertvárosias és falusias lakóterületek alkotják. A belterületi részt egy kiterjedt külterületi szóróvány tanyavilág övezi, 2011-ben a külterületi lakosság aránya 30% volt.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2012-ben döntött arról, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 84. § (1) alapján közös önkormányzati hivatalt hoz létre a két település,

¹ A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) definíciója alapján egy település rurálisnak számít, ha népsűrűsége nem éri el a 150 fő/km²-t.

melynek irányítója Lajosmizse város polgármestere, olyan kitétellel, hogy a Felsőlajost érintő ügyekben hozott döntésekhez Felsőlajos község polgármesterének írásos beleegyezése szükséges.

A VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. (VÁTI) 2009-ben a magyarországi településhierarchia feltérképezése érdekében két vizsgálatot végzett, melyeket Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója ismertet. A funkcionális városi térségek Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) kialakítását megalapozó vizsgálatában a településeket meglévő közigazgatási és közszolgálati funkcióik alapján sorolták kategóriákba. Lajosmizse a „*funkcionális központ*” kategóriába került. Ebbe a kategóriába a megye 11 városa esik, közülük csak kettő, Lajosmizse és Szabadszállás nem tölt be járásközponti szerepet.

A VÁTI másik, hálózati potenciállal kapcsolatos vizsgálatának tárgya, hogy egy-egy településről különböző közfunkciók elérhetősége (beleértve az országos, illetve regionális funkciókat) mennyi időt vesz igénybe. Lajosmizse városa a „*kiemelkedően magas hálózati potenciállal rendelkező települések*” közé került, részben vélhetően annak köszönhetően, hogy a város közúti távolsága a megyeszékhely Kecskeméttől nem éri el a 20 km-t. A többi Lajosmizse közelében fekvő jelentősebb város a megyehatár túloldalán található, Nagykőrös 25 km, Cegléd 30 km közúti távolságra.

Lajosmizse rendkívül kedvező földrajzi fekvése és közlekedési kapcsolatai révén ipari és logisztikai szempontból térségi mikroközpontnak tekinthető. Magyarország legmeghatározóbb észak-déli közlekedési tengelyén, a Budapest-Szeged vonalon helyezkedik el, keresztül halad rajta az M5-ös autópálya és az 5. számú főút is. Vonattal a 142-es számú, Budapest-Lajosmizse-Kecskemét-vasútvonalon érhető el, amelynek a kecskeméti, illetve budapesti előváros forgalmat bonyolító szakaszai között Lajosmizse az átszállóállomás. Az M8-as autópálya tervezett, Lajosmizse mellett elhaladó nyomvonalának kiépítése tovább erősítheti Lajosmizse kedvező logisztikai adottságait, társadalmi-gazdasági vonzerejét.

1.1. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA ÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

A város népességének változása pozitív irányú tendenciát mutat az elmúlt 15 évben, vagyis népessége lassan, de folyamatosan növekszik, ez főként az újonnan beköltözőknek köszönhető. A folyamatot jelentősen befolyásolja a közeli megyei jogú város, Kecskemét telítettsége és jó megközelíthetősége, továbbá a mezőgazdasági idénymunkáknak köszönhetően is nő a városban tartósan megtelepedők száma. A lakónépesség számát a munkahelyek növekvő száma és a település gazdasági és társadalmi fejlődése is pozitív irányba befolyásolta. Ezzel összhangban a település öregedési mutatója is csökkent, a népesség fiatalodó tendenciát mutatott, aminek köszönhetően az eltartott népesség aránya is csökkent a két népszámlálás közötti időszakban.

A városban a 2011. évi népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: cigány, horvát, német, román, szerb, bolgár, kínai, orosz, örmény. A legmeghatározóbb nemzetiség a cigány kisebbség, számuk a település lakosságának 3,72 %-át teszik ki 2011-ben.

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek,

inaktívak munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást.

Habár a lakosság iskolai végzettsége pozitív irányú változást jelez, azonban még így is jelentősen elmarad a hasonló méretű települések kvalifikáltságától, mely összefüggést mutat a közép- és felsőfokú oktatás hiányával. Alapfokú oktatás terén Lajosmizse élen jár a térségben, ugyanis itt működik Bács-Kiskun megye egyik legnagyobb létszámú általános iskolája, mely mikrotérségi szintű feladatokat lát el. Az általános iskola feladatellátása azonban hatékonyabb lenne, ha nem széttagolt tagintézmények szintjén működne, hanem központosított helyszínen. E törekvések jelenleg is folyamatban vannak.

A lakosság életminősége az elmúlt évek során javuló tendenciát mutat, mely összefüggésbe hozható a település gazdasági fejlődésével.

A település humán infrastruktúráját illetően is vannak még fejlesztési lehetőségek, melyeket pályázati forrásokból kíván megvalósítani a városvezetés. Ilyen például az óvodai és bölcsődei ellátás korszerűsítésének terve, mely nem csak infrastrukturális fejlesztéseket tartalmaz, hanem az eszközbeszerzést is magában foglalja. A bölcsődei férőhelyek számát is bővíteni kívánják, mivel szükség van rá a felmért igények alapján.

A helyben működő egészségügyi ellátórendszer alapvetően biztosítja a lakosság egészségi állapotának megőrzését, de a területnek hosszú távon követnie kell a tudomány fejlődését és az innovációk alkalmazását. Ezek elérése érdekében a következő évek során a várost egészségügyi és rehabilitációs központtá tervezik fejleszteni, amely egészségügyi-szolgáltatást biztosít a város és a környező települések számára a meglévő szolgáltatások mellett.

Kulturális- és sportéletét tekintve a település meglehetősen aktív, melyet elősegítenek a működő civil szervezetek. Lakossági igényfelmérés alapján a nagy múlttal rendelkező kézilabda hagyományainak megőrzésének és fejlődésének biztosítása érdekében további fejlesztések és beruházások szükségesek a településen. Ilyen fejlesztések például egy új sportcsarnok és egy tanuszoda létesítése a településen.

Összességében elmondható a település társadalmáról és humán infrastruktúrájáról, hogy a folyamatos fejlődés irányába halad. E fejlődés folyamatos fenntartásához azonban elengedhetetlen a külső források és támogatások bevonása.

1.2. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

Lajosmizse jelenlegi gazdasági súlyát szűkebb földrajzi környezetében vizsgálva a következő megállapítások tehetők. A város a kecskeméti járás második legnépesebb települése, a járásközponttól közúton mintegy 20 km-re, a fővárostól 70 km-nyire helyezkedik el. Gazdasági életére jelentősebb hatást gyakorló városok között említhető még Dabas, Nagykőrös és Kerekegyháza.

Két vizsgált mutató (egy főre jutó bruttó hozzáadott érték, napi szinten ingázó munkavállalók összes foglalkoztatotthoz viszonyított aránya) tekintetében elmondható, hogy Lajosmizse jobb értékekkel rendelkezik a környező városokkal összevetve, azonban Kecskeméttől és Budapesttől (agglomerációval együtt) jelentősen elmarad.

A település jelenlegi gazdasági szerkezetét a szekunder- és főként a terciér szektorok globális terjeszkedése mellett jelentős mértékben befolyásolták a terület gazdálkodási hagyományai. A mezőgazdasági vállalkozások aránya abszolút értékben visszaszorult a többi szektorhoz képest, de egyéb területekkel való összevetések alapján 10% közeli részesedéssel továbbra is magas értékkel rendelkezik. A területeken főként takarmányféléket termesztenek, de jelentős a kertgazdálkodás (pl. szamóca, paprika), de jelentős értéket képvisel az állattartás is. Meghatározó ipari vállalatok szinte teljes egészében a feldolgozó- és az építőipar területén vannak jelen. Legdinamikusabban fejlődő vállalkozásai a szolgáltató szektorból kerülnek ki, ezen belül kiemelkedik a „kereskedelem és gépjárműjavítás” ágazatban tevékenykedők 35%-os részaránya, valamint a térség helyi energiáira (természeti-, táji-, kulturális adottságok) épülő, turizmus- vendéglátással foglalkozó szervezetek produktivitása.

A város meghatározó gazdasági szereplőinek fejlesztési elképzeléseit tekintve a közeljövőben a legfontosabb célkitűzések a helyi termékek és vállalkozók érvényesülése illetve a közös marketingstratégia és az összehangolt infrastruktúra-fejlesztés kidolgozása. A megelőző programozási időszakban is több sikeres projekt zajlott le a településen, számos nagy értékű technológiai fejlesztés valósult meg.

A következő táblázatban a magánszféra által sikeresen, a 2007-2013 programozási időszakban megvalósított projektek találhatók, melyek multiplikátor hatásuk miatt nemcsak a település gazdasági fellendülését segítik elő, hanem befolyással vannak a településen élők életminőségére (pl. munkahelyteremtés), továbbá elősegítik a hálózati kapcsolatok fejlődését is.

1. táblázat: Lajosmizse nagyobb gazdasági vonatkozású támogatott projektjei

Pályázat	Pályázó neve	Megítélt támogatás (Ft)	Projektcím
GOP 1.1.1-11 Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása	OLIVIA Élelmiszerfeldolgozó Korlátolt Felelősségű Társaság	274 574 694	A nagyüzemi nyúlhús-termelés takarmányozási-, tartási- és tenyésztési technológiájának fejlesztése piacorientált, innovatív módszerekkel
Nemzeti Technológiai Program (TECH_08) Versenyképes agrárium és élelmiszeripar (TECH_08_A3/2)	Olívia Élelmiszerfeldolgozó Kft.	225 000 000	A nyúltenyésztés fejlesztése, különös tekintettel az egészséges élelmiszer-előállításra, az állatjóllétre és az élelmiszerbiztonságra

Pályázat	Pályázó neve	Megítélt támogatás (Ft)	Projektcím
GOP 2.1.1-09/C Komplex technológia fejlesztés	MIZSEPACK Nyomdaipari Kft.	200 265 183	Komplex vállalati technológia fejlesztési projekt megvalósítása a MizsepackKft.-nél
GOP 1.3.1-11/B Akkreditált klaszter tagvállalatok komplex technológiai innovációjának támogatása	OLIVIA Élelmiszerfeldolgozó Korlátolt Felelősségű Társaság	113 491 211	Innovatív technológiai fejlesztés az Olívia Kft.-nél
GOP 2.1.1-11/B Komplex vállalati technológia fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára	LAJOSMIZSEI FOLPLAST Műanyagfeldolgozó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	100 000 000	Technológiai fejlesztés a Lajosmizsei FolplastKft.-nél
DAOP 1.1.1/E-10 Telephelyfejlesztés	GD Gép és Daru Rakodástechnikai Gépgyártó Korlátolt Felelősségű Társaság	100 000 000	Telephelyfejlesztés a GD Gép és Daru Kft.-nél

Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2015-2020)

Kedvező közlekedési helyzete gazdasági versenyelőnyt képező tényezői között szerepel. A települést kettészeli az 5-ös számú főút, illetve érinti az M5-ös autópálya is, biztosítva így a gyors megközelítést Kecskemét és a főváros felé egyaránt. További gazdasági versenyelőnyt jelent a település számára az iparűzési adó, amely már közel 15 éve 1,6%-os és ösztönző hatással van a helyi vállalkozások számára. Gazdasági szempontok tekintetében indokolt és szükséges is lenne egyben, ha az önkormányzat rendelkezne saját tulajdonban lévő (föld)területtel, ez megkönnyítené a vállalkozások településre történő betelepülését.

Összefüggésben az alacsony iskolázottsági mutatókkal a település K+F tevékenységi aktivitása szintén elenyésző, amit alátámaszt az is, hogy mindösszesen egy bejegyzett szabadalom született a településen az elmúlt hat évben.

A település lakásállományát az elmúlt 15 évben szinte folyamatos bővülés jellemezte. Negatívum azonban, hogy a területen továbbra is jelentős a „komfortos” kategóriát el nem érő lakások száma, közel a hatod részét teszik ki a teljes lakásállománynak. Ingatlanpiaci viszonyait erősen meghatározza a kereslet-kínálat alakulása és emellett Kecskemét közelsége és gazdasági folyamata is.

1.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA

Lajosmizse Város Önkormányzatát az elmúlt években az önkormányzati feladatellátást meghatározó jogszabályok változása mellett is fegyelmezett és takarékos gazdálkodás jellemezte. Megfontolt és gördülékeny feladatellátásának köszönhetően Lajosmizse Város Önkormányzata meghatározó szerepet tölt be a település életében. Az önkormányzat döntéshozói és operatív szinten meglévő szervezeti struktúrája területfejlesztési és a gazdaságfejlesztési tevékenységek egyre bővülő körének felvállalását és lebonyolítását teszi lehetővé. A rendezett szervezeti háttérnek köszönhetően az önkormányzat egyre aktívabb a legjelentősebb bevételi forrását jelentő uniós kohéziós támogatások felhasználása tekintetében, mind a projektek számát, mind a lehívott évenkénti összeget tekintve, és jövőre nézve is megalapozott és konkrét fejlesztési elképzeléssel.

Lajosmizse Város Önkormányzata sikeresen pályázott az elmúlt 2007-2013-as programozási időszak során, több felhívás keretében is (KEOP, DAOP, ÁROP, TÁMOP). Összességében az önkormányzat által benyújtott és megnyert pályázatok összege meghaladta a 3 milliárd forintot. A megnyert és megvalósított pályázatok közül a legkiemelkedőbb talán a város csatornahálózatának kiépülésére és szennyvíztisztító telep bővítésére irányuló projekt volt, amely az összes megvalósított projekt értékének kétharmad részét tette ki.

2. táblázat: Lajosmizse Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban

Felhívás	Projekt címe	Projektzárás éve	Megítélt támogatás (Ft)
KEOP 5.7.0/15 Középületek kiemelt jelentőségű épületenergetikai fejlesztése	Lajosmizse Város Önkormányzatának tulajdonában álló, Lajosmizse Rákóczi utca 30. és Attila utca 6. szám alatti óvodák épületenergetikai fejlesztése	2015	80 862 679
KEOP 1.2.0/2F/09 Szennyvízelvezetés és tisztítás	Lajosmizse Város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése	2015	2 062 273 959
KEOP 4.10.0/N/14 Fotovoltaikus rendszerek kialakítása	Napelemes rendszer telepítése Lajosmizse településen	2015	43 323 628
KEOP 4.10.0/A/12 Helyi hő, és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal	Lajosmizsei Művelődési Ház és Könyvtár helyi hő, és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal	2014	16 676 672
DAOP 5.2.1/A-11 Helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszerek fejlesztése	Lajosmizse város vízvédelmi rendszerének fejlesztése	2014	200 697 120

Felhívás	Projekt címe	Projektzárás éve	Megítélt támogatás (Ft)
KEOP 4.9.0/11 Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	A Fekete István Általános Iskola komplex energetikai korszerűsítése Lajosmizsén	2013	248 343 508
DAOP 5.2.1/E-09 Települési hulladéklerakók rekultivációja	Lajosmizse település folyékony hulladéklerakó rekultivációja	2012	63 951 711
DAOP 5.2.1/E-09 Települési hulladéklerakók rekultivációja	Lajosmizse települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja	2012	101 529 725
DAOP 4.1.3/C-2f Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztése és kapacitásának bővítése	Első Esély Program – Bölcsődei ellátás biztosítása Lajosmizse Városban	2011	77 637 066
ÁROP 2.2.9-10/B Romák foglalkoztatása a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban	Roma foglalkoztatott bevonása Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala munkájába	2011	3 006 774
TÁMOP 5.2.5-08/1 Gyermekek és fiatalok integrációs programjai	A Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálat prevenciós célú gyermekvédelmi programjai 2009-2010-ben	2011	19 997 204
KEOP 7.1.2.0 Szennyvízelvezetés és tisztítás	Lajosmizse Város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése	2010	72 204 950
DAOP 3.1.1/B Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése	Lajosmizse város belterületi közúthálózatának komplex fejlesztése gyűjtő utak korszerűsítésével I. ütem	2009	26 810 083
DAOP 4.1.1/A Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése /Kistérségi járó beteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járóbeteg szakellátás korszerűsítése / Alapellátás fejlesztése, helyi egészségházak kialakítása	A Lajosmizsei Egészségház infrastrukturális fejlesztése, kialakítása	2009	39 231 593

Forrás: <http://palyazat.gov.hu> adatai és az önkormányzat adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés (2016)

Az is hozzájárul a növekvő pályázati aktivitáshoz, hogy a városvezetés az elmúlt években sikeres költségvetési politikát folytat, így a pályázatokhoz szükséges önerő rendelkezésre áll. Az elmúlt két költségvetési évet pénzmaradvánnyal zárták, úgy, hogy számos beruházás és felújítás valósult meg a településen önkormányzati forrásból.

Az önkormányzat saját forrásból finanszírozott legjelentősebb kiadásai a beruházásokhoz és felújításokhoz kapcsolódnak, melyet a következő táblázat tartalmaz:

3. táblázat: Lajosmizse Város Önkormányzatának saját forásaiból finanszírozni kívánt felhalmozási kiadásai 2018-as évre tervezve

Megnevezés	Módosított előirányzat (Ft)
BERUHÁZÁSI KIADÁSOK	169 543 439
Tűzcsapok telepítése	2 000 000
Vízvezeték hálózat fejlesztés	15 000 000
Kálmán Imre köz vízellátása	2 032 000
Szivattyú vásárlás	762 000
NKÖHSZ fogadó épület elbontása, megmaradó egységek téliesítése	1 270 000
Optikai kábel kiépítés	2 847 000
Településrendezési terv részleges felülvizsgálata	419 100
Településrendezési terv teljes körű felülvizsgálata	3 000 000
Kis értékű tárgyi eszközök (Park)	500 000
Lajosmizsei Köztetető útépítés	9 464 955
Kis értékű tárgyi eszközök (Igazgatás)	500 000
Egészségház kazánjainak és közvetlen gépészetének cseréje, a radiátorokhoz tartozó fűtésszabályozó szelepek beépítése, valamint a padlásfödém és a padláson lévő fűtési csövek szigetelése	2 201 573
Út és járdaszakaszok építésének tervezési költségei	6 000 000
Tervezési díj (TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00008, engedélyezési és kiviteli tervdokumentációk)	22 860 000
Tervezési díj (TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00008, ITS)	3 175 000
Vásári ügyfélfogadó konténer beszerzése és berendezése	1 500 000

Megnevezés	Módosított előirányzat (Ft)
Lakossági kezdeményezésre önkormányzati részvétellel megvalósuló magánérős út- és járdaépítések	3 000 000
Belterület kisajátítás/vásárlás közút céljára	1 000 000
Mizsei utcai járdaépítés	2 000 000
Pótkocsi vásárlás traktorhoz	2 500 000
Épületvásárlás	28 000 000
IV. szakasz úrnafal kerítés megépítése	3 658 607
TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00003 „Leromlott városi épületek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bér lakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása” pályázat keretében megvalósuló beruházási munkák	27 236 600
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 „Külterületi utak fejlesztése, illetve gépbeszerzés Lajosmizsén és Felsőlajoson a térség fejlődése érdekében” pályázat keretében megvalósuló beruházások	28 616 604
FELÚJÍTÁSI KIADÁSOK	240 331 792
Mathiász utca 2. sz. alatti épület felújítása bölcsőde kialakítása céljából	9 734 842
TOP-1.4.1.-15-BK1-2016-00008 sz. pályázat keretében a MESERÉT Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde felújítása (kerítés, konyha többletmunkái)	15 563 850
TOP-1.4.1.-15-BK1-2016-00008 sz. pályázat keretében a MESERÉT Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde felújítása (kerítés, konyha többletmunkái)	4 701 308
TOP-1.4.1.-15-BK1-2016-00008 sz. pályázat keretében a MESERÉT Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde felújítása	48 111 524
Út-, járda-és mederburkolat felújítása (Adósságkonszolidációban nem részesült önkormányzatok támogatása (2016))	32 573 039
Rendkívüli feladatok	304 800
TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00003 "Leromlott városi épületek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bér lakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása" keretében megvalósuló felújítási munkák	64 268 905

Megnevezés	Módosított előirányzat (Ft)
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 "Külterületi utak fejlesztése, illetve gépbeszerzés Lajosmizsén és Felsőlajoson a térség fejlődése érdekében" pályázat keretében megvalósuló felújítások	65 073 524
EGYÉB FELHALMOZÁSI CÉLÚ KIADÁSOK	58 790 000
Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó kifizetés államháztartáson belülrre	0
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson belülrre	0
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök törlesztése államháztartáson belülrre	0
Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülrre	800 000
Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó kifizetés államháztartáson kívülrre	0
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson kívülrre	0
Lakástámogatás	2 500 000
Felhalmozási célú támogatások az Európai Uniónak	0
Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülrre	55 490 000
FELHALMOZÁSI CÉLÚ KIADÁSOK ÖSSZESEN	468 665 231

Forrás: Előterjesztés Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2018. április 5-i rendkívüli ülésére

A beruházási és felújítási kiadások komoly összeget képeznek, azonban ezen kívül komoly társadalmi hatásokat is generál az önkormányzat működése. Egyrészt számos intézményt működtet, melyek a város méretéből adódónál szélesebb körben nyújt közszolgáltatásokat a város lakóinak. Másrészt a kiterjedt közfoglalkoztatási program révén, a munkaerőpiacon érvényesülni nem képes személyek számára nyújt megélhetést. Továbbá az önkormányzat a hátrányos helyzetűek lakhatási problémáinak megoldására tart fent szociális bérlakásokat, melyek száma elmarad a szükségestől.

1.4. TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

Lajosmizse a Duna-Tisza közti síkvidéken, a Kiskunsági löszös hát és a Kiskunsági homokhát területén helyezkedik el. A kistáj észak- északkeletről a Pilis-Alpári-homokháttal, nyugaton a Bugaci-homokháttal, délen-délnyugaton a Dorozsma-Majsai-homokháttal határos, amelyek mind a Duna-Tisza-közi síkvidék jellegzetes futóhomokos hordalékkúp-síkságai. A térségi talajtípusok jól osztályozottak, kevésbé agyagosak, karbonát tartalmuk magas. A homokos felszín sérülékenysége miatt a területen lassú a talajosodási folyamat. Gyenge termőképességű váztalajai (futóhomok, humuszos homok) mellett a löszös alapkőzeten gazdálkodásra kiválóan alkalmas mezőszécsernozomok és (szikes) réti talajok képzik a felszínt. A település ásványkincsekben szegény, kiemelhető a területén található homokbánya.

Lajosmizse településképét tekintve ma is magában hordozza a jellegzetes alföldi települések vonásait. 16.466 hektárnyi területének több, mint 95%-a külterület, amely jelentős lakónépességgel bír. Szórvány tanyái gazdálkodási-, rekreációs- és lakófunkciókat is kielégítenek. A város szabályos, sakktáblás utcaszerkezetű, fésűs-földszintes beépítésű, előkert nélküli övezetei az alföldi táj jellegzetes tájképi elemei. Ehhez kapcsolódóan fontos említést tenni arról, hogy 2017-ben Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadta a város Településképi Arculati Kézikönyvét és a város településképeinek védelméről szóló 38/2017. (XII.15.) önkormányzati rendeletet. Mindkét dokumentum alkalmas az épített környezet helyi sajátosságoknak megfelelő alakításához.

A nagytáblás gazdálkodás mellett mára elaprózott tulajdonviszonyú mezőgazdasági-erdőgazdálkodási tájhasználat jellemzi a művelés alá vont területeket.

A város értékeinek megőrzése kiemelten fontos tevékenység, aminek köszönhetően az egyes tájelemek is rendeltetésüktől függően kiemelt védeltséget élveznek. Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület a Kiskunsági Nemzeti Park területe, a Homokhátság erdőfoltjai és egyéb típusos részterületei. Mindemellett a település több fasort és vizes élőhelyet is védeltség alá helyezett.

Tájhasználati konfliktusok és problémák

A település és környezete esetén a potenciális tájhasználati konfliktusként léphetnek fel az alábbiak:

- belvízzel érintett területek károsodása,
- épített környezeti értékek degradációja,
- vízmegtartási problémák a talajvízszint csökkenéssel sújtott területeken,
- intenzív földhasználat következtében a természetes élőhelyek visszaszorulása,
- városi zöldfelületek degradációja.

1.5. A ZÖLDFELÜLETEK ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

Lajosmizse elsődleges zöldfelületi eleme az Iskola-tó és környezete, amely a település központi részén helyezkedik el és a zöldfelület-fejlesztés potenciális területe is. Másik jelentős zöldfelületi elemeket a platánfák jelentik, melyekből az 5-ös főút mentén 139 darab, a Központi Park területén

pedig 42 darab található. A központi területek zöldfelület fenntartása megoldott, azonban szakképzett gondozókkal és megfelelő infrastrukturális fejlesztéssel nagyban növelhető minőségük.

Tervezett alaprajzú sakktáblás, mértanilag kialakított hálós utcaszerkezetű a település. A külső településképet elemezve megállapítható, hogy az épített környezet nem vált ki számottevően káros vagy kiaknázó jellegű hatást a természeti környezetre. A településre mai napig jellemző településszerkezet alig változott, a fésűs, földszintes beépítés, a régebbi beépítést jellemző előkertek hiánya, a hagyományos kerítés és a kapuformák, az út menti növényzet változatos és ugyanakkor egységes alföldi településképet eredményeznek. Az újabb, kertvárosias beépítési formák azonban már előkertes típusúak és nagyobb kiterjedésű zöldfelülettel rendelkeznek.

A település belterületének nagy részét kertvárosias és falusias lakóterületek alkotják. A falusias beépítésű telkeken a lakóház mellett gazdasági és egyéb kiszolgáló épületek, hozzáépítések helyezkednek el. A településen több helyen van lehetőség új lakótelkek kialakítására.

A hatályos helyi építési szabályzat szerint védelem alatt álló épített elemek az alábbiak:

Országosan védett műemlék:

- Tanyamúzeum (056/3 hrsz. határa)
- Pusztai templom rom (0331/7 hrsz. határa)
- Tanya (0562/6 hrsz. határa)

A településképi védelméről szóló 38/2017. (XII.15.) önkormányzati rendelet szerint a helyi védelem alatt álló épületek:

- Polgármesteri Hivatal régi épülete (1/1 hrsz.)
- Római katolikus templom (Szabadság tér 1., 24 hrsz.)
- Református templom (182/3 hrsz.)
- Sury-ház (9/1 hrsz.)
- Régi iskola (700/1 hrsz.)
- Volt szülőotthon (Dózsa György út 123., 2295 hrsz.)
- Óvoda-bölcsőde épülete (Szent Lajos utca 19-21., 2184 hrsz.)
- Pelyvatói iskola (Mizse tanya 366., 0324/13 hrsz.)

A településrendezési terv továbbá 81 régészeti lelőhelyet tart számon.

A településen az épített környezettel kapcsolatos problémák és konfliktusok közé a következők sorolhatók:

- A középületek fenntartása, közterek kialakítása, fejlesztése pénzügyi források hiánya miatt nehézséget okoz.
- A külterületen a tájba nem illő gazdasági területek tájképi konfliktust jelentenek.
- A tervezett gazdasági területek nem önkormányzati tulajdonúak, ezért azok betelepülése esetleges, nem befolyásolható, kapacitálható, legfeljebb szabályozási eszközökkel.
- Az országos közutakon és a Kossuth Lajos utcán kívül nincs jó struktúrájú és keresztmetszetű gerincút hálózat.

- A Dankó Pista utcán és a vasúton túlra csak tengelytöréssel vezetnek át az utak.
- Az üres, beépíthető telekpotenciál jelentős hányada nem túl jó adottságú területen van (közművesítetlen, rendezetlen területek, pl.: a vasúton túl).
- A központi, főút melletti ingatlanállomány ad helyet a működő üzletek, vállalkozások jelentős hányadának. Itt a parkolási viszonyok jelenleg nem megoldottak, így ezek megközelítése nehézkes és balesetveszélyes. A mellékutcák bevonása a helyzet kezelésének érdekében (pl.: parkolók kialakításához) szükséges volna, a főút melletti területek gyalogos-kerékpáros-teraszos korzóvá alakításával párhuzamosan.
- A főút melletti elöregedett, jellemzően földszintes ingatlanállományt az üzletek felértékelik, ezért városias átépítése lassú és nehézkes.
- A központi területek átjárhatósága gépjárművel lehetetlen; gyalog és kerékpárral is jelentősen korlátozott.
- Kedvezőtlen újabb jelenség vagyonvédelmi okokból zárt kerítés létesítése, ami kedvezőtlen utcaképet eredményez.

1.6. KÖZLEKEDÉS

Budapest és Szeged tengelyvonalában elhelyezkedő település – az M5-ös autópályának és az 5-ös számú főútnak köszönhetően – kapcsolódik Európa vérkeringéséhez, a TEN-T hálózat része. Ez egyrészt kiváló közlekedés-földrajzi helyzetet teremt, másrészt biztosítja a megfelelő minőségű várostérségi kapcsolatot. Az M8-as autópálya tervezett Lajosmizse mellett elhaladó nyomvonalának kiépítése tovább erősítheti a város kedvező földrajzi adottságait, társadalmi gazdasági vonzerejét.

Az M5-ös autópálya matricás rendszerének bevezetésével észrevehetően megnőtt a településen keresztülhaladó forgalom. A település szeretne elkerülő utat: a meglévő elkerülő út folytatása a településszerkezeti terv szerint mindkét irányba tervezett: a településtől nyugatra, a kerekegyházi útra (a Rákóczi úti szakaszt) és keletre, az 5-ös főút belterületi szakaszát kiváltandó.

Lajosmizse esetében a közúti közlekedésből származó zajkibocsátás súlyos környezeti probléma. A város egyik legfontosabb környezeti célja a közlekedési eredetű zajterhelés csökkentése, amit részben megoldott az 5-ös főútvonal Lajosmizsét elkerülő szakasza addig, amíg az autópálya használata ingyenes volt a települést érintő szakaszon. A fizetős rendszer bevezetésével ez megszűnt, ezért észrevehetően megnőtt a településen keresztülhaladó forgalom.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 21/2015. (III. 12.) számú határozatával elfogadott Local Agenda 21 tanulmány célkitűzései között meghatározásra került, hogy a „társadalmi pillér” egyik fontos eleme a közösségi közlekedés hálózatának kiterjesztése, a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása, a parkolási lehetőségek bővítése. Ehhez kapcsolódóan kiemelt cél a környezettudatos gondolkodás kialakítása a fenntartható fejlődés érdekében a lakosság körében. Mindehhez az infrastrukturális helyzet javítása, folyamatos fejlesztése elengedhetetlen. A városból menetrendszerinti autóbusz járatral Budapest, Kecskemét, Ladánybene, Cegléd irányába lehet eljutni. Lajosmizsén nincsen helyi autóbusz közlekedés, de a távolsági járatok betöltenek ilyen funkciót.

A település közigazgatási területén halad át a Kispest-Lajosmizse-Kecskemét vasúti szárnyvonal (140-es számú). Ez az országos törzshálózati vonal jótékony hatással van a település közlekedésére, mivel nem csak személy-, hanem teherszállítás is bonyolódik rajta. Fontos továbbá a Budapest-Dabas-Lajosmizse-Kecskemét, 142-es számú mellékvonal is, melynek a hivatásforgalmi ingázásban van nagy szerepe.

A fenntartható közlekedés egyik alappillére a kerékpáros forgalom. A belterületi kerékpárút-szakaszok 30%-a szennyvízcsatorna építése során már felújításra került, a maradék 70% felújítása indokolt. A Felsőlajos felé vezető folytatása 20 éve épült, burkolatmegújítása elodázhatatlan. A déli szakasz Kecskemét felé 8 éve épült, állapota megfelelő.

2013-2018-as gazdasági programban fejlesztési elképzelések közé került a parkolók számának bővítése a fő út mellett és az önkormányzati intézmények vonzáskörzetébe kb. 50 000 000,- Ft-os költségvonzattal. A parkoló férőhelyek száma nem megfelelő a jelenlegi kihasználtságot tekintve, a Szabadság téren, az 5-ös főúttal párhuzamosan valamint az 5-ös főútra merőleges utcákban (pl. Városház téren) a férőhelyszám bővítés indokolt.

1.7. KÖZMŰVESÍTÉS

Vízellátás

Lajosmizse város vízellátása saját vízműről történik. A víztermelő telep megnevezése, az I. számú Lajosmizse vízműtelep, melynek kapacitása: 1.500 m³/nap. A meglévő elosztóvezeték hálózat a belterületeken közel 100 %-os ellátást biztosít. A társaság a hatékonyság növelése érdekében évről-évre energetikai fejlesztéseket végez, korszerű búvárszivattyúkat helyeznek el az ivóvíz kutakban, valamint kiépítik a kapcsolódó folyamatirányítási és kútvédelmi eszközöket is. A város vezetékes ivóvízzel történő ellátása jelenleg 95 %-os.

A „Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program” elnevezésű, KEOP- 1.3.0/09-11-2011-0023 jelű projekt megvalósítására önkormányzati társulás (Társulási Tanács) alakult Lajosmizse és rajta kívül további 29 tagtelepülés lakosságának egészséges ivóvízzel való ellátása érdekében. A projekt keretében megvalósult vízműtelepi fejlesztés során bővítésre került a telepi aszfaltút és járdahálózat, elbontásra került a meglévő hidroglóbusz, valamint a telep kezelő épületének bővítése is megtörtént. Ezen felül kiépítésre került 2 db 100 m³-es tisztavíz medence és 1 db 75 m³-es vasiszap ülepítő is. A projekt eredményeként felépült továbbá egy 500 m³-es új hidroglóbusz, valamint egy új kút került kifúrásra.

A településen termálvíz lelőhely is található, melyből mintegy 36 °C-os víz nyerhető, azonban ennek hasznosítására nincs rendelkezésre álló technológia, így a termálvíz hasznosítására a városban nem kerül sor.

Fontos megemlíteni a Lajosmizsén nyerhető természetes ásványvizet. A Mizse vizet mintegy 6000 éve formálja a természet a föld alatt. Összes oldott ásványi anyag- tartalma 510 mg/liter, ami semleges ízt kölcsönöz a víznek, ezért mindennapi fogyasztásra alkalmas vízzé teszi. 7,8-as PH értéke miatt lúgos kémhatású.

Szennyvízelvezetés

A település saját szennyvíztisztító teleppel rendelkezik és kiépült a szennyvízcsatorna hálózata, melynek hossza 72,4 km. Lajosmizse csatornázottsága megfelelőnek mondható, a közcsonnába bekapcsolt lakások száma 2016-ra elérte a 2249 db-ot, mely 75 %-os rákötési arányt jelent.

A településen keletkezett szennyvizek a város szennyvíztisztító telepére kerülnek, a kommunális szennyvíziszapot pedig a kecskeméti szennyvíztisztító telep fogadja és kezeli.

Lajosmizse Város Önkormányzata 2 062 273 959 Ft uniós támogatást nyert a KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0077 azonosító számú „Lajosmizse város Csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése” című pályázatával. A beruházás 2015-ben fejeződött be.

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Lajosmizsén a csapadékvíz- és szennyvízelvezetés elválasztott rendszerben történik. A felszíni vízvezetés a város épülésével párhuzamosan a belterületi részekben részben elkészült. A felszíni vízvezető rendszer kiépítése magába foglalta a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítését, valamint a felszíni vízfolyások mederrendezését is. A csapadékvíz elvezetés burkolt, zárt rendszerben valamint nyílt földárókban szikkasztással történik. Az elvezetésre kerülő vizek befogadója az Alpár-Nyárlőrinci csatorna, illetve a dunavecsei XX./D.1. jelű csatorna.

A városi csapadékvíz-elvezető rendszer folyamatos fejlesztés révén érte el jelenlegi állapotát. Lajosmizse Város Önkormányzata 2011. október 03-án pályázatot nyújtott be „Lajosmizse város vízvédelmi rendszerének fejlesztése” címmel a "Helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszerek fejlesztése” tárgyú pályázati felhívásra. Lajosmizse Város Önkormányzata a település vízvédelmi rendszerének felújítására ekkor 203 824 350 Ft Európai Unió támogatást nyert 90%-os támogatási mérték mellett.

A munkálatok 2014. március 31-én fejeződtek be. A beruházás során a meglévő vízvezető rendszer felújítása és új csapadékvíz elvezető csatorna építése valósult meg mintegy 3,138 km hosszúságban, valamint 27.320 m³ térfogatú záportározó került fejlesztésre.

Villamosenergia-ellátás

Lajosmizsén a jelenlegi előrejelzések alapján a termelési szerkezet és a technika változásának hatásaként a termelőágazatok és a lakossági célú villamosenergia-felhasználás eltérő képet mutat. A termelőágazatok esetében a felhasználása az átlagnál kisebb mértékű, míg a lakossági és az önkormányzati felhasználás az átlagnál jelentősebben bővíthet majd.

A városban a közvilágítás jelenleg megfelelően működik, azonban fejlesztési igények lennének a korszerűsítésre és területi kiterjesztésre. A közvilágítási hálózat üzemeltetője az EDF DÉMÁSZ Zrt.

Földgázellátás

A város vezetékes gázellátottsága a belterületen néhány éve teljesen kiépült, több helyen még a külterületi részekre is kiterjed. Üzemelése megfelelő, a vezetékes gázhálózat hossza a 2014-es adatok alapján 101,5 km volt, a háztartási gázfogyasztók száma pedig 2733 db.

Megújuló energiaforrások alkalmazása

Az Önkormányzatnak jelentősek az energiateljesítményekkel kapcsolatos költségei (intézményfenntartás, közvilágítás). Ennek csökkentése érdekében, valamint a környezeti állapot megőrzése és javítása érdekében fontos a megújuló energiaforrások használatának elterjesztése. Az önkormányzat folyamatosan pályázati lehetőségeket keres a megújuló energia felhasználást támogató programokra. Az eddigi fejlesztések keretében az alábbi intézmények tekintetében kerültek kiépítésre sikeres megújuló energia rendszerek:

- A Rákóczi utca 30. és Attila utca 6. szám alatt álló óvodák komplex energiateljesítményi felújítása már megtörtént a KEOP-4.10.0/F/14-2014-0221 azonosító számú projekt keretében.
- A Művelődési Ház áramdíjának csökkentése érdekében napelemek kerültek elhelyezésre a KEOP-4.10.0/12-2013-0427 azonosítószámú projekt keretében.
- A KEOP-4.10.0/14-2014-0266 azonosítószámú pályázatban a Fekete István Sportiskolai Általános Iskola kollégiumának tetejére kerültek napelemek, míg a KEOP-4.9.0/11-2011-0072 azonosítószámú projektben az épületek energiateljesítményi korszerűsítése történt meg.

Elektronikus hírközlés

Az elektronikus közigazgatás fejlődésével a működéséhez elengedhetetlenül szüksége van az Önkormányzatnak és intézményeinek a gyors és nagy kapacitású internet hozzáférésre.

Lajosmizse Város Önkormányzata 2013. novemberében döntött az optikai hálózat kiépítésének a megkezdéséről. Első lépésként a Magyar Telekom a postán levő telefonközpontot tette alkalmassá az optikai hálózat település szintű kiszolgálására. A tervezési és engedélyezési eljárások lefolytatása után 2014. november 10-én kezdődött meg a hálózat kiépítése az Önkormányzat és intézményei, illetve a központban levő emeletes házak között. Ezt követően nyílt csak lehetőség a további fejlesztésekre, amelyek a helyi vállalkozások és további utcák bevonását jelentették a Magyar Telekomhoz benyújtott megfelelő mennyiségű igények beérkezése esetén.

A városban 2016-ban épült ki az UPC vezetékes hálózata, mely a nagysebességű internet mellett HD minőségű TV csatornákat és telefon szolgáltatást is biztosít. A helyi kábeltelevízió, amely internetet is szolgáltat körülbelül 30 éve működik a településen.

1.8. KÖRNYEZETVÉDELME

Környezetvédelmi és településvédelmi szempontból fontos megemlíteni a levegő tisztaságának védelmét és a zajszennyezést. Levegő védelmi szempontból negatívumként említhető meg, hogy bár a várost elkerülő M5-ös autópálya rendelkezésre áll, annak díj ellenében történő használata jelentős forgalmi terhelést jelent városra nézve, hiszen a díj megfizetését kikerülve jelentős a forgalom a várost ketté szelő 5. számú főút miatt. Ez egyúttal jelentős légszennyezéssel is jár, hiszen igen magas a személy és teherautó forgalom, valamint a mezőgazdasági tevékenységekből eredő forgalom is. Ezzel párhuzamosan jelentős zajhatásról is be lehet számolni, hiszen a

megnövekedett forgalom zajjal és rezonanciával jár, melyet tovább fokoz az a tény is, hogy a város közigazgatási határával párhuzamosan futó autópálya szakaszon nem került kiépítésre zajvédő fal.

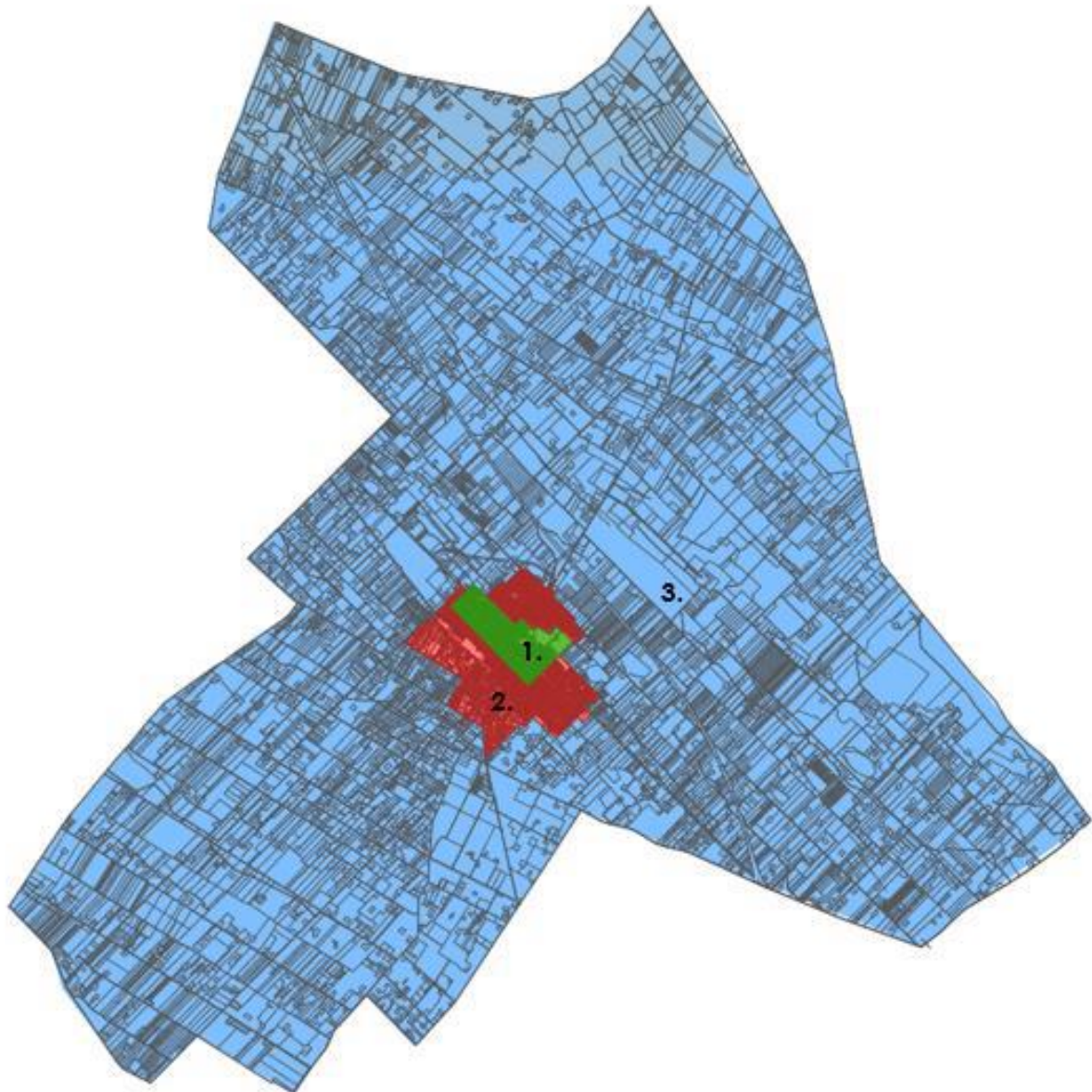
Fentiekén túl jellemzően visszatérő környezeti terhelés és konfliktus a téli időszakban a fűtésből eredő szennyezés, amelyet hulladékok elégetése idéz elő. A hulladék tüzelőanyagként való felhasználása komoly kockázatot hordoz magában és súlyos levegőszennyezést okoz.

A hulladékkezelés a városban megfelelően megoldottnak mondható, működik hulladékelszállítás, azonban elmondható, hogy a szelektív hulladékgyűjtésből származó hulladék mennyisége és elszállítása töredéke a hagyományos módon elszállított hulladékhoz képest, így ezen a téren fejlesztések szükségesek. Pozitívum a hulladékkezelés terén, hogy a városban korábban üzemelő szilárd és folyékony hulladéklerakók pályázati forrásból rekultiválásra kerültek, így ezek további kockázatot már nem jelentenek a környezetre. További problémaként említhető meg a város életében a keletkezett zöld hulladék elhelyezése és kezelése. Ez a város életében egy visszatérő konfliktushelyzet, hiszen a zöld hulladék hasznosításának egyik leghatékonyabb módja lehetne a lakossági komposztálás, azonban ez nem működik megfelelően, a lakosok szemléletformálása mindenképpen szükséges lenne ennek hatékony működéséhez. A központi komposztáló kialakítása bár napirendre került, azonban annak fenntartása igen költséges.

1.9. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK LEHATÁROLÁSA

Méretéből adódóan Lajosmizsén 3 városrész került lehatárolásra:

1. városrész: Központi belterület
2. városrész: Egyéb belterület
3. városrész: Kültérület

2. ábra: Lajosmizse városrészeinek lehatárolása

Forrás: Lajosmizse Város ITS Megalapozó Vizsgálata

4. táblázat: A városrészek lehatárolása

Lajosmizse
1. Városrész: Központi belterület
Lehatárolás:

Szent Vendel utca- Könyves K. utca-Pázmány P. utca- Hársfa utca-Móra Ferenc utca-Wesselényi utca- Bem utca- Május 1. út- Katona József utca-Bánk bán utca-Jókai utca-Kossuth Lajos utca. A 2. ábrán zölddel jelölve.

Lehatárolás indoklása:

A városrész lehatárolásának indoka, hogy a településközpont vegyes terület lévén vonzásával és intézmény-ellátottságával jelentősen elkülönül a többi városrésztől.

2. Városrész: Egyéb belterület

Lehatárolás:

A város belterületének azon része, amely nem tartozik az 1. városrészbe (Központi belterület), hanem szinte gyűrűként öleli körbe azt. A 2. ábrán pirossal jelölve.

Lehatárolás indoklása:

A városrész lehatárolásának indoka, hogy a város ezen része zömében lakófunkcióval rendelkezik.

3. Városrész: Külterület

Lehatárolás:

A város közigazgatási területének belterületéhez nem tartozó, nagy kiterjedésű, ritkán lakott része. A 2. ábrán kékkel jelölve.

Lehatárolás indoklása:

A lehatárolás indoka, hogy a teljes külterület további bontása nem szükséges.

Forrás: ITS Megalapozó Vizsgálat alapján saját szerkesztés

Az alábbi táblázatban városrészenkénti adatok szerepelnek a 2011-es népszámlálás alapján.

5. táblázat: Lajosmizse városrészeinek 2011-es népszámlálás szerinti adatai

Városrész megnevezése	Lakónépesség száma (fő)	Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	Lakónépességen belül 60-X évesek aránya (%)	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (%)	Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (%)	Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélüliek aránya) (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Központi belterület	1860	14,6	58,2	27,2	13,9	17,9	958	8,7	29,4	5,3	65,4	37,3	34,1	52,4	8,2	5,3	6,3	6,3
Egyéb belterület	6037	17	60	23	23,7	9,7	2318	12,8	38,3	13,4	57,7	37,4	46,4	56,2	12,7	6,8	10,9	6,6
Külterület	3153	17,5	62,3	20,2	33,7	6,2	1537	38,1	43	17,6	54	36,9	44,4	54,1	17,8	12,2	30,9	16,9

Forrás: KSH 2011-es népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

2. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Egy, a település szempontjából releváns jövőkép meghatározása érdekében szükséges felállítani hosszú távon (15-20 év) elérni kívánt célokat, melyek egyféle iránymutatást jelentenek. A hosszú távú célok ágazatonkénti bontásban átfogó célokat (A) eredményeznek, melyek az adott ágazatot (gazdaság, környezet, társadalom, stb.) átölelő célokat és az adott ágazat jelenlegi problémájára illő megoldásokat hivatottak lefektetni.

Az átfogó célok hosszútávon történő megvalósulását a stratégiai (középtávú, 7-10 éves) célok (S) segítik elő. A középtávú célok az épített- és természeti környezet, a gazdaság és a társadalom területéhez kapcsolódóan kerültek meghatározásra. A településfejlesztési koncepció feladata, hogy lefedesse a település jövőképét és meghatározza a város által elérni kívánt átfogó célokat. A koncepcióban foglaltak alapvető célként határozzák meg a hosszútávon fenntartható gazdasági növekedést, a városban élők életminőségének javítását, a táji, természeti és települési értékek megőrzését, valamint ezek által a település népességmegtartó képességének javítását.

Napjainkban a mennyiségiről már a minőségi útra terelődött a gazdaság fejlődése. Így a települések közötti verseny esetében is már a minőségi feltételek a kedvezőbbek. Azoknak a településeknek lesz nagyobb esélye a gazdasági versenyben, melyek kedvezőbb környezeti, társadalmi, gazdasági feltételeket biztosítanak, mindeközben az élhetőség és a versenyképesség egyensúlyát, a fenntarthatóságot hosszú időn át képesek biztosítani. Ennek következtében a város és térségének menedzsmentje új kihívásokkal találja magát szemben, és a tervszerűség, a szakszerűség is egyre nagyobb hangsúlyt kap.

Lajosmizse városának fejlesztése során alapvető cél egy hosszútávon fenntartható gazdasági növekedés elérése; az életfeltételek és az életminőség javítása; a táji, természeti és települési értékek javítása, megőrzése és ezáltal a település népesség megtartó képességének növelése.

Az 6. táblázatban található hosszú távú, átfogó célok és középtávú, stratégiai célok Lajosmizse Város Településfejlesztési Koncepciója alapján kerültek meghatározásra. A fejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok még ma is fennállnak, így azok alkalmazása teljes körűen indokolt.

Új célkitűzés nem került meghatározásra, csupán tematikus csoportosításuk valósult meg. A koncepcióban feltüntetettek közül a „Kommunikációs hálózat fejlesztése” célkitűzés nem került megjelenítésre, amely azzal indokolható, hogy a koncepcióban megírt „digitális szakadék” részben megszűnt a településen, mert megfelelő méretű és minőségű hírközlési hálózat épült ki, mely az internetet, a HD minőségű TV adót, a vezetékes telefon- és mobil hálózatot is magában foglalja.

6. táblázat: Az ITS hosszú- és középtávú céljainak viszonya

A fenntartható, élhető és versenyképes település megteremtéséhez szükséges feltételek			
(A1) Tartós gazdasági versenyképesség megteremtése	(A2) Környezet, természet, táji, települési örökség gazdálkodás	(A3) Humánerőforrás, identitástudat és a partnerségi kapcsolatok fejlesztése	(A4) Térszerkezeti és infrastruktúra fejlesztés
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése A helyi vállalkozói környezet fejlesztése, a vállalkozói versenyképesség növelése és a helyi vállalkozói szellem erősítése egy dinamikus fejlődési folyamat kialakulásához vezet, amely a településre érkező beruházások esetén a helyi adottságok magasabb szintű kihasználását jelenti, ez pedig egy fenntartható fejlődés útjára terelheti a települést. E folyamatban jelentős szereppel bír a helyi munkaerőbázis, így a minél magasabb aktivitással bekapcsolódó helyi munkaerőpiac növelheti a gazdasági teljesítményt.	(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás A tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás és a tájjelleg megőrzése fontos feladat, mivel a település egy része érzékeny természeti terület. Így kiemelt fontosságú az élőhelyek védelme, a biológiai sokféleség megtartása, a tájkép és a kultúrtörténeti értékek megőrzése. Különös figyelemmel kell lenni a tanyavilágra, mely nagy területet foglal el a térségben, valamint az erre jellemző kertekre és gyümölcskultúrára.	(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése A térségi- és partnerkapcsolatok fejlesztése a gazdasági fellendülés tekintetében nélkülözhetetlen, hiszen csak a térségben gondolkodva lehet a gazdaság eredményes. Ennek értelmében az infrastruktúrát, az oktatást és az egészségügyi ellátást kell továbbfejleszteni tekintettel a gazdaságra, a civil szervezetek együttműködésére, az önkormányzatok összefogására és a közös lobbizási tevékenységekre.	(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések A közlekedéshálózati fejlesztések középpontjában a gyorsforgalmi hálózat közelségéből fakadó előnyök szükségszerű kihasználása áll. A város és térsége közlekedési rendszerének javítása, a nagytérségi kapcsolatok fejlesztése alappillért képezik a gazdasági fejlődésnek és a népesség életszínvonal-növelésének.
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés A környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés, a vállalatok számának és ezzel együtt a foglalkoztatottak számának növelésével a munkanélküliség csökkentését és ezzel	(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme A természetvédelem, a természeti értékek és biodiverzitás védelme elsődleges fontosságú. Ezen túl szükséges az ökológiai hálózatok fejlesztése, melyhez elengedhetetlen a vízfolyások	(S10) Humánerőforrás intézményi háttérének fejlesztése A megfelelő humánerőforrás fejlesztésének feltétele a megfelelő intézményi háttér kialakítása is, amely szükséges mintegy válaszként az elmúlt évek gazdasági folyamataira. Így a	(S14) Közműhálózatok fejlesztése A település szinte teljes egészében vezetékes vízzel ellátott, azonban a hálózat rekonstrukciója szükséges. Lajosmizse saját szennyvíztisztító teleppel rendelkezik és részlegesen kiépült a szennyvízcsatorna hálózata is. A külterületek nagy

párhuzamosan egy gazdaságilag stabil ipari bázis megteremtését alkotja meg. Kedvező közlekedés-földrajzi helyzetéből kiindulva Lajosmizse vonzó célpontot jelenthet új vállalkozások letelepedésének tekintetében. Ehhez azonban befektetési ösztönzés szükséges a helyi vállalatokat erősítő beruházó tevékenységek részére.	revitalizálása, természetközeli élőhelyek kialakítása és erdősávok telepítése. Ezek egyaránt hatással vannak a környezet minőségére, a turizmus kialakulására és fellendülésére, valamint a gazdasági folyamatokra is.	hatékony reakcióképességű emberek képzése kulcsfontosságú a magasabb foglalkozási státusz eléréséhez és az életminőség jelentősebb javulásához. Az egyéni képességek biztosítása, mely nélkülözhetetlen a továbbtanuláshoz a társadalmi innovációs programok lényeges elemét képezik. A „lifelong learning”, azaz az élethosszig tartó tanulás helyi bevezetése és megszilárdítása is prioritást élvez az életminőség javítása és egy stabil gazdasági háttér kialakítása tekintetében. A térségi szereplők gazdasági és humán erőforrás fejlesztési elképzeléseinek és céljainak összefogása szükségeltetik, hogy problémáikra megoldást találjanak.	népességszáma miatt fontos, hogy a nem csatornázható területeken megfelelő közműpótlók kerüljenek kiépítésre (ezzel kapcsolatban szükséges a lakosság szemléletformálása és tájékoztatása). Lajosmizse a Ceglédi út mentén fekvő gázvezetékéről kapja gázellátását, amely a belterületen teljesnek mondható és kiterjed számos külterületi részre is. A villamosenergia ellátás a település egészen biztosított. Célszerű egy átfogó tanulmányt készíteni a környezetkímélő, tiszta energiaforrások kiaknázására és felhasználására.
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése Egy tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése, az alföldi jellegű mezőgazdaság és a hozzá kapcsolódó feldolgozóipar fellendítése erős együttműködést igényel a termelők és a feldolgozóipar között. Ehhez azonban a gazdáknak közösen kell megszerveznie a termékek értékesítését, ugyanakkor magasabb feldolgozottsági szintű termékek előállítására kell	(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme A környezetvédelem, a környezeti elemek és rendszerek védelme szintén kiemelt fontosságú. Ennek tekintetében a jövőbeni fejlesztések a környezetkímélő és környezetbarát technológiát (közlekedési módszerek, vállalatok beruházásai) részesítik előnyben. A környezeti állapot megőrzése és javítása érdekében mérsékelni kell a légszennyezést, a talajvizet szennyezését és a talajok	(S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése A lakosságmegtartó képesség javításával megteremthetők olyan feltételek, melyek bevonzzák a letelepedni vágyókat, amely a település élhetősége szempontjából meghatározó jelentéssel bír. Ehhez a széleskörű összefogásra és az identitástudat erősítésére egyaránt szükség van. Az utóbbiak ötvözése a hagyományörzés fellendítésével	

törekedniük. Ennek eléréséhez új termelési technológiát kell alkalmazni, melyhez támogatási és pályázati rendszerek kidolgozása szükséges.	minőségét veszélyeztető illegális hulladéklerakást, melyekhez a mezőgazdaság is jelentős mértékben hozzájárul. A megújuló energiaforrások hatékonyabb és nagyobb mértékű felhasználásával jelentős eredmények érhetők el, ezért kiemelkedően fontos e módszerek elterjesztése és elérhetővé tétele.	pedig egy erős idegenforgalmi vonzerő kialakulását is jelenti.	
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés A turisztikai termékfejlesztések komplexitása, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés szükséges a helyi turizmus (és ezáltal a helyi gazdaság) fellendülése érdekében. Megvalósításra kész idegenforgalmi politika, turizmus marketing koncepció és idegenforgalmi tervező – szervező tevékenységek kialakítása szükséges egy komplex turisztikai programkínálat létrehozásához.	(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés A települési örökségvédelmet, településarculat fejlesztést a jövő tekintetében is fenn kell tartani, mivel Lajosmizse egyedi értékeit és tájképi jellegét is ez határozza meg. A közösség identitástudatára jelentős hatást gyakorol a kedvező településkép, a jó állapotban lévő műemlékek és helyi védett épületek, valamint a mindezeket kiemelő zöldfelületek és közterek. Mindez kihatással van a minőségi lakó-, munkahelyi és vállalkozói környezet kialakítására egyaránt.	(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése A szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése adja az alapot egy kiegyensúlyozott társadalom megteremtéséhez. Fő cél a településen élők életminőségének, egészségügyi állapotának javítása. Fontos biztosítani, hogy az egészségfejlesztési terv része legyen a településfejlesztési tervnek, valamint ezek időszakos felülvizsgálata is a megfelelő egészségügyi állapot megteremtése érdekében.	

Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Koncepciója alapján saját szerkesztés

2.2. A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

7. táblázat: A stratégiai célok és a város területeinek kapcsolata

Területi egységek / Stratégiai célok	(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése	(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés	(S5) Tájéktartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás	(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme	(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme	(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés	(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése	(S10) Humán erőforrás intézményi háttérének fejlesztése	(S11) A letelepülőket vonzó, lakosság megtartó képességet javító feltételek megteremtése	(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések	(S14) Közműhálózatok fejlesztése
Központi belterület														
Egyéb belterület														
Külterület														

Erős kapcsolódás	
Közepes kapcsolódás	
Gyenge kapcsolódás	

Forrás: Saját szerkesztés

A stratégiai célok általánosságban olyan, a település szinte minden területét egyenlően érintő célok, melyeket nem célszerű külön településrészenként alkalmazni és vizsgálni, mert olyan érvényességgel határoznak meg intézkedéseket, hogy azokat érdemes a település egészére alkalmazni. Ilyen intézkedések például az (S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme, vagy az (S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése. Vannak azonban olyan stratégiai célok is, amelyek csak bizonyos településrészen nyernek értelmet, csak adott területen lehet alkalmazni a lehetőségektől függően. Ilyenek például az (S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése, vagy az (S13) Közlekedéshálózati fejlesztések.

2.3. VÁROSRÉSZI (TERÜLETI) CÉLOK

A város egészére vonatkozó célkitűzéseken felül a városrészek is rendelkeznek területspecifikus célokkal, melyek az alábbiak:

8. táblázat: Városrészi (területi) célok

Városrész	Városrészi célok
Központi belterület	• Hagyományos és egységes településkép kialakítása • Rekreációs területek kialakítása (Iskola-tó és környéke) • Zöldterületek bővítése és rendbetétele • Alternatív energiahasználat széles körben való bevezetése, energiahatékonyság • Közúthálózat fejlesztése, javítása • Óvodai és bölcsődei fejlesztések • Parkolóhelyek létesítése • Sportcsarnok létesítése
Egyéb belterület	• A piaci épület teljes körű rekonstrukciója • Szegregált élethelyzetek megszüntetése infrastrukturális és soft elemekkel egyaránt • Közműellátottság javítása • Közúthálózat fejlesztése javítása
Külterület	• Környezeti fenntarthatóság elérése • Kerékpárút-hálózat fejlesztése • Közúthálózat fejlesztése és javítása • Közműellátottság javítása • Mezőgazdasági utak fejlesztése

Forrás: saját szerkesztés

3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1. A TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA

A településen tervezett fejlesztések a Lajosmizse Város Önkormányzatának 2015-2020 Gazdasági programja által meghatározott javaslatok alapján kerültek felsorolásra. A következő táblázatban felsorolt, tervezett és folyamatban lévő beruházások megvalósítása több felhívás keretében tervezett (TOP, VP, KEHOP, EFOP). Ezek a tervezett és részben már megkezdett fejlesztések több célcsoportot (gazdasági szereplők, civil szervezetek, lakosság, turisták, stb.) érintenek és multiplikátor hatásuk révén több városrészre is kihatással vannak.

9. táblázat: A tervezett és folyamatban lévő fejlesztések és a városrészek kapcsolata

Városrészek	Fejlesztések jellege	Fejlesztések
Központi belterület	Infrastrukturális jellegű	- Egészségház energetikai fejlesztése - Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában - Civil központ létrehozása - Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén - Iskolai kapacitásbővítés - Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése „Meserét” Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fejlesztése Lajosmizsén - Mozi és színházterem komplex korszerűsítése, felújítása - Önkormányzati fenntartású konyha felújítása, kapacitásbővítés - Régi tűzoltószertár felújítása és új funkcióval való hasznosítása
	Soft jellegű	Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás területén Lajosmizsén
Egyéb belterület	Infrastrukturális jellegű	- Ivóvízhálózat bővítése - Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése - Lajosmizse belvízvédelmi rendszerének fejlesztése - Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérházainak felújítása és közösségi ház létrehozása
	Soft jellegű	- Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén - Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek programja

Városrészek	Fejlesztések jellege	Fejlesztések
Külterület	Infrastrukturális jellegű	- Ivóvízhálózat bővítése - Klábertelepi út szilárd burkolattal való ellátása, felújítása - Külterületi összekötő dűlőutak szilárd burkolatú úttá való fejlesztése - Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés - Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése - Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása
	Soft jellegű	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek programja
Lajosmizse egészére vonatkozóan	Infrastrukturális jellegű	- Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsét - Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása - Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén - Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés Lajosmizsén - Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába
	Soft jellegű	- A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közhatalomok közötti kapcsolatok erősítése - A szociális gazdaság lehetőségeinek feltárása Lajosmizsén

Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

3.2. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIAI CÉLOKHOZ

A megvalósítást szolgáló beavatkozások alapvetően három csoportba sorolhatók: akcióterületi projektek, akcióterületen kívüli projektek, valamint hálózati projektek.

1. akcióterületi projektek

Az akcióterületi projektek alatt a térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű projekteket értjük. A beavatkozások egy jól meghatározott határvonallal elkülöníthető területen belül, jól meghatározott, de záros határidőn belül (legfeljebb néhány év alatt) lezajlanak. Komplex jellegéből adódóan pedig az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összehangolt beavatkozások valósulnak meg.

Az akcióterületen megvalósuló beavatkozások:

- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,

- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen,
- együttesen szinergikus hatásúak, vagyis egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, hatásuk kiteljesedését.

2. akcióterületen kívüli projektek

A térben vagy időben nem koncentrált, vagy a beavatkozás jellegét tekintve nem komplex projekteket nevezünk akcióterületen kívüli projekteknek. A térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amikor pontszerű beavatkozásokat tesznek a város különböző pontjain. Időben nem koncentrált a projekt, ha megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges, és végül nem komplex jellegű a projekt, ha csak egyetlen pontszerű beavatkozásból áll. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városi szövetben,
- hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépítése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

3. hálózatos projektek

Az egymással összhangban lévő, térben kapcsolódó beruházási jellegű projekteket nevezzük hálózatos projektnek. A térben való kapcsolódás a több városrészre, vagy akár a város egészére való kiterjedést jelenti, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt:

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll,
- a város egészére vagy annak egy részére terjed ki,
- a projektelemek együttműködő rendszer elemeit képezik.

10. táblázat: A stratégiai célok és a tervezett és folyamatban lévő beavatkozások kapcsolata

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában Régi tűzoltószertár felújítása és új funkcióval való hasznosítása Civil Központ létrehozása	Lajosmizsei iparterület fejlesztése
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése			Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Mozi és színházterem komplex korszerűsítése, felújítása	Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába
(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése		
(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése		Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása

LAJOSMIZSE VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme	Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás területén, Lajosmizsén Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása
(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	
(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén Iskolai kapacitásbővítés Egészségház energetikai fejlesztése Civil Központ létrehozása	A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közintézmények közötti kapcsolatok erősítése Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés
(S10) Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése		Civil Központ létrehozása Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén Iskolai kapacitásbővítés	„Meserét” Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fejlesztése Lajosmizsén

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Egészségház energetikai fejlesztése Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén Iskolai kapacitásbővítés Közművesített építési telkek kialakítása, fiatalok letelepedésének támogatása Mozi és színházterem komplex korszerűsítése, felújítása Tanuszoda építése Új sportcsarnok építése	A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közintézmények közötti kapcsolatok erősítése Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés Lajosmizsén
(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérházainak felújítása és közösségi ház létrehozása	Egészségház energetikai fejlesztése Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása Önkormányzati fenntartású konyha felújítása, kapacitásbővítés	A szociális gazdaság lehetőségeinek feltárása Lajosmizsén Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek programja

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések	Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Klábertelepi út szilárd burkolattal való ellátása, felújítása	Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén Külterületi összekötő dűlőutak szilárd burkolatú úttá való fejlesztése Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés
(S14) Közműhálózatok fejlesztése			Ivóvízhálózat bővítése Ivóvíz minőségének javítása Lajosmizse belvízvédelmi rendszerének fejlesztése Lajosmizse Város csatornahálózatának további bővítése Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása

Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

3.3. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ JELLEGŰ BEMUTATÁSA, A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

1. Városközpont fejlesztési akcióterület

Lajosmizse városközpont leromlott önkormányzati területeinek rehabilitációja, meglévő funkciók erősítésével, vagy új funkciók kialakításával úgy, hogy a tervezett fejlesztések kiemelt figyelmet fordítsanak a környezetminőség javítására, a zöld felületek védelmére, bővítésére és fejlesztésére a városi hősziget-hatás csökkentése és egy fenntartható, élhető település kialakítása érdekében. További fő cél a település gazdaságának élénkítése és a helyi termékek népszerűsítése.

A tervezett projektek ismertetése:

- Egészséges élet feltételeit biztosító közösségi terek kialakítása:

A város központjában fekvő Iskola-tó (országos védelem alatt álló szikes tó) környezetében található zöldterület fejlesztése, funkcióbővítése, amelynek során szabadidőközpont kerülne kialakításra. A szabadidőközpont lehetőséget biztosítana sportolásra és különböző rendezvények tartására. A tó körül kialakításra kerülne továbbá egy futópálya, valamint egy tanösvény, amely a Homokhátság élővilágának bemutatását szolgálná. Mindezek kiegészítésre kerülnek minőségi utcabútorokkal és kandeláberes közvilágítással. Kültéri fitness-park és játszótér is kialakításra kerül a tó körül, valamint a Május 1 út merőleges csatlakozása a Mizsei utcára is kiépítésre kerül.

- Helyi termékek piacra juttatásának elősegítése Lajosmizsén és Felsőlajoson:

A projekt keretein belül sor kerül a piac, termelői piac és vásártér infrastruktúrájának fejlesztésére, pavilonok felállítására, megfelelő elrendezésű árusító tér kialakítására és a könnyebb megközelítést szolgáló fejlesztésekre. Új fogadóépület is kialakításra kerül, melybe vélhetőleg áthelyezésre kerül egy felújított piactéri vizesblokk és iroda. A zöldségpiac középső területe lefedésre kerül, kiépül a csapadékvíz elvezető rendszer. A régi kerítés felújítása is megindul, és új kerítés is kiépítésre kerül. Összességében a piaci terület infrastrukturálisan teljesen megújításra kerül.

- Központi parkok, közterületek és játszóterek rehabilitációja, felújítása:

A városközpontban elhelyezkedő parkok és közterületek rehabilitációját foglalja magában a projekt, továbbá járdák és térburkolatok felújítását és újak kialakítását, utcabútorok telepítését.

- Lajosmizse központjának komplex fejlesztése:

A tervezett fejlesztés célja a város központjában található terek, névlegesen a Városház tér és a Szabadság tér közötti összeköttetés megteremtése az infrastruktúra-fejlesztés és területrendezés eszközével.

- Országos és helyi jelentőségű védett természeti területek közfunkcióval való ellátása:

A projekt célja a város központjában és annak külterületi részein a természetvédelmi területek állapotának megőrzése.

- Rekreációs és rehabilitációs központ kiépítése Lajosmizsén
- Parkolók létesítése:

A projekt keretein belül parkolók létesítésére kerül sor, főként a főút melletti területekre és az önkormányzati intézmények vonzáskörzetére koncentrálva.

2. Szegregátum fejlesztési akcióterület

Az akcióterület fejlesztéseinek fő célja a szegregálódás megfékezése és megszüntetése, az akcióterületi lakosság életkörülményeinek javítása, az egészséges életmód elterjesztése és alkalmazási lehetőségének megteremtése. Főbb célok közé tartozik továbbá a célterületi lakosság oktatási helyzetének javítása, munkaerőpiacon való elhelyezkedésének elősegítése és a viselkedési morálok megfelelő irányba való terelése.

A tervezett projektek ismertetése:

Az akcióterületen tervezett tevékenységek egyik csoportja a „puha” jellegű (főként emberi tényezőkre reflektáló) tevékenységek körébe tartozik. E tevékenységek során az akcióterület lakossága lehetőséget kap az asszimilációra. A „puha” jellegű tevékenységek megvalósítása elősegíti a célcsoport oktatási helyzetének, és ebből kifolyólag munkaerő-piaci helyzetének javítását különböző tréningek és előadások segítségével. További lehetőségek nyílnak a projektek megvalósítása során a családon belüli és a családok közötti kapcsolatok javítására, így a szülő-gyermek kapcsolatok megfelelő kialakítására is, tréningek, gyakorlatok és tanácsadások formájában. Mivel az integrálódás egyik alapja a személyi és szellemi fejlődés, valamint az identitás megszilárdulása, ezért programok irányulnak a célcsoport történetének kutatására és annak szélesebb körű ismertetésére is.

A célcsoport egészségügyi állapotának felmérése és egészségügyi helyzetének javítása is a projektek részét képezi különböző ingyenes szűrések és vizsgálatok formájában. Az egészségügyet illetően az egészséges életmód ismertetése és terjesztése is a projektekhez tartozik.

Az akcióterületen élők hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférése, ügyintézési lehetőségük meglehetősen korlátozott fizikai és szellemi formában is. Ennek elősegítésére a projektek során előtérbe kerül a célterületen élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, illetve az ügyintézés elősegítése.

Az akcióterület közbiztonságának javítása és bűnmegelőzési szemléletformálása is feltétele a településbe való integrálódásnak, így a rendőrség szakembereinek segítségével a projektek ezt is tartalmazzák.

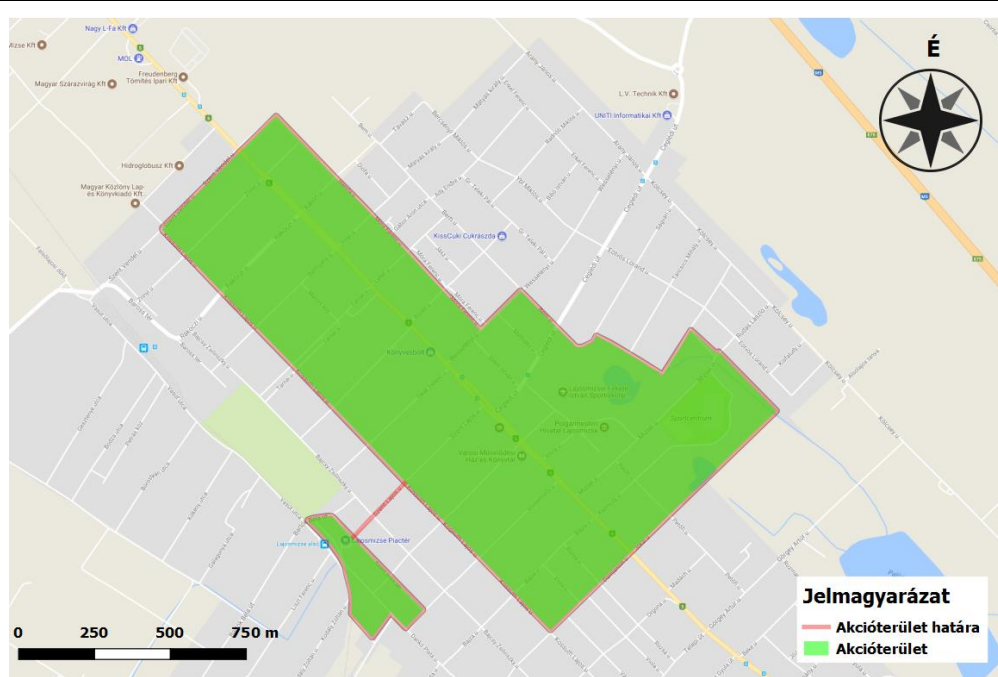
A tevékenységek másik csoportját a „kemény” jellegű (főként fizikai jellemzők alapján mérhető, infrastrukturális) tevékenységek alkotják. E tevékenységek során, az akcióterületen található hat darab szociális bérlet épületrenoválása és lakásfelújítása valósul meg, továbbá kialakításra kerül egy közösségi ház is, amely a „puha” jellegű tevékenységek egy részének megvalósulását segíti

elő. A projekt magában foglalja továbbá a közterületek környezetrendezését is, amely járdaépítést és utak kialakítását tartalmazza.

3.4. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek Lajosmizse területén kijelölt akcióterületek. Az akcióterületek kijelölése az adott terület funkció-ellátottságán és a megvalósítani kívánt projekt méretén alapszik.

1. Városközpont fejlesztési akcióterület

3. ábra: A Városközpont Akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

Az akcióterület lehatárolása

Szent Vendel utca-Könyves K. utca-Pázmány P. utca-Hársfa utca-Móra Ferenc utca-Wesselényi utca-Bem utca-Május 1. út-Katona József utca-Bánk bán utca-a Sportcentrum mögötti gyalogút-Jókai utca-Kossuth Lajos utca-Szent Lajos utca-Szent Imre tér-Vörösmarty utca-Prímás utca-Kálmán Imre utca-Kodály Zoltán utca-Vasút utca-Bartók Béla út-Szent Imre tér-Szent Lajos utca-Kossuth Lajos utca.

A lehatárolás indoklása

A városközponti fejlesztési akcióterület intézmény-ellátottságával különül el a település többi részétől.

Az akcióterületen végbemenő fejlesztések fő célja

Lajosmizse városközpont leromlott önkormányzati területeinek rehabilitációja, meglévő funkciók erősítésével, vagy új funkciók kialakításával úgy, hogy a tervezett fejlesztések kiemelt figyelmet fordítsanak a környezetminőség javítására, a zöld felületek védelmére, bővítésére és fejlesztésére a városi hősziget-hatás csökkentése és egy fenntartható, élhető település kialakítása érdekében. További fő cél a település gazdaságának élénkítése és a helyi termékek népszerűsítése.

2. Szegregátum fejlesztési akcióterület

4. ábra: A Szegregátum Akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

Az akcióterület lehatárolása

Damjanich utca- Bajcsy-Zsilinszky utca- Telepi út- Alsóbene tanya-Beneszél utca-Dankó Pista utca, kiegészülve a Bajcsy-Zsilinszky utca 49. szám alatti Községi házzal.

A lehatárolás indoklása

A területen a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 30% feletti (Lajosmizse esetén ez a mutató 53,4%) és e terület népessége eléri az 50 főt. Ezáltal a terület önálló akcióterületnek, szegregációval veszélyeztetett területnek minősül, lehatárolása indokolt.

Az akcióterületen végbemenő fejlesztések fő célja

Az akcióterület fejlesztéseinek fő célja a szegregálódás megfékezése és megszüntetése, az akcióterületi lakosság életkörülményeinek javítása, az egészséges életmód elterjesztése és alkalmazási lehetőségének megteremtése. Főbb célok közé tartozik továbbá a célterületi lakosság oktatási helyzetének javítása, munkaerőpiacon való elhelyezkedésének elősegítése és a viselkedési morálok megfelelő irányba való terelése.

3.5. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

11. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Fejlesztés megnevezése	Indikatív költségbecslés	Finanszírozás lehetséges forrása
A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közintézmények közötti kapcsolatok erősítése	10 millió Ft	EFOP
A szociális gazdaság lehetőségeinek feltárása Lajosmizsén	nem ismert	EFOP, TOP, GINOP
Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	250 millió Ft	TOP
Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén	800 millió Ft	IKOP, hazai forrás
Civil központ létrehozása	40 millió Ft	GINOP, TOP
Egészségház energetikai fejlesztése	54 millió Ft	TOP, EFOP, KEHOP
Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén	400 millió Ft	hazai forrás
Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek programja	50 millió Ft	EFOP, TOP
Feldolgozó üzemek létesítése	500 millió Ft	GINOP, VP, TOP

Fejlesztés megnevezése	Indikatív költségbecslés	Finanszírozás lehetséges forrása
Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása	70 millió Ft	EFOP, TOP
Iskolai kapacitásbővítés	500 millió Ft	hazai forrás
Ivóvízhálózat bővítése	80-90 millió Ft	KEHOP
Ivóvíz minőségének javítása	200 millió Ft	KEHOP
Klábertelepi út szilárd burkolattal való ellátása, felújítása	80 millió Ft	IKOP, hazai forrás
Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén	300 millió Ft	GINOP, TOP, IKOP, VP
Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés Lajosmizsén	50 millió Ft	TOP
Közművesített építési telkek kialakítása, fiatalok letelepedésének támogatása	100 millió Ft	önerő
Külterületi összekötő dűlőutak szilárd burkolatú úttá való fejlesztése	800 millió Ft	IKOP, hazai forrás
Lajosmizse belvízvédelmi rendszerének fejlesztése	100 millió Ft	TOP
Lajosmizsei iparterület fejlesztése	820 millió Ft	TOP, GINOP
Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	860 millió Ft	TOP
Lajosmizse város csatornahálózatának további bővítése	350 millió Ft	KEHOP
Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérházainak felújítása és közösségi ház létrehozása	100 millió Ft	TOP
Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába	210 millió Ft	IKOP, hazai forrás
„Meserét” Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fejlesztése Lajosmizsén	150 millió Ft	TOP
Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés	50 millió Ft	VP
Mozi és színházterem komplex korszerűsítése, felújítása	100 millió Ft	hazai forrás
Napkollektorok, napcellák felszerelése	200 millió Ft	KEHOP

Fejlesztés megnevezése	Indikatív költségbecslés	Finanszírozás lehetséges forrása
Önkormányzati fenntartású konyha felújítása, kapacitásbővítés	70 millió Ft	TOP
Régi tűzoltószertár felújítása és új funkcióval való hasznosítása	20 millió Ft	TOP, hazai forrás
Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén	60 millió Ft	TOP
Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás területén, Lajosmizsén	20 millió Ft	KEHOP, TOP
Tanuszoda építése	300 millió Ft	hazai forrás
Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása	20 millió Ft	VP, KEHOP
Új sportcsarnok építése	700 millió Ft	hazai forrás

Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

12. táblázat: A TOP projektek vázlatos pénzügyi terve

Fejlesztések	Forrás	Összeg (Ft)
Helyi gazdaságfejlesztés		70.000.000
Útépítés		567.380.000
„Meserét” Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fejlesztése Lajosmizsén	TOP-1.4.1-15	150.000.000
Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	TOP-2.1.2-15	860.100.000
Egészségház energetikai fejlesztése	TOP-3.2.1-16	54.000.000
Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérlakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása	TOP-4.3.1-15	100.000.000
Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén	TOP-5.2.1-15	60.000.000

Forrás: saját szerkesztés

13. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések ütemezése

Fejlesztések helye	Fejlesztések megnevezése	Fejlesztések kezdete	Fejlesztések befejezése	2017. I. negyedév	2017. II. negyedév	2017. III. negyedév	2017. IV. negyedév	2018. I. negyedév	2018. II. negyedév	2018. III. negyedév	2018. IV. negyedév	2019. I. negyedév	2019. II. negyedév	2019. III. negyedév	2019. IV. negyedév	2020. I. negyedév	2020. II. negyedév	2020. III. negyedév	2020. IV. negyedév
Városház központi fejlesztési akcióterület	Városi aktív rekreációs zöldterület kialakítása (Iskola-tó, Szabadság tér)	2017. szeptember	2020. július																
	A helyi termékek számára piaci terület megújítása a kapcsolódó területek revitalizálásával	2017. szeptember	2020. július																
Szegregátum fejlesztési akcióterület	Szegregáció elleni tevékenységek, közösségi programok	2017. december	2020. november																
	A szegregátum infrastrukturális fejlesztése																		

Forrás: Saját szerkesztés

3.6. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ

A település szempontjából tekintve az egyik egyre inkább romló állapotú terület a Bene zártkertek. A zártkertek problémája nem egyedülálló a településen, ez országos szinten fellépő probléma. Bár napjainkban a zártkert kategória hivatalosan nem használt minősítés, azonban a tulajdoni lapokon sok esetben nem kerültek átírásra. A kategóriába sorolt területek a településhez tartozó gyümölcsösök, szőlős-kertek, pincék, valamint a gazdasági és pihenési céllal használt épületek. Napjainkban általában a települések külterületéhez sorolják a zártkerteket, Lajosmizsén azonban az „Egyéb belterület” területegységéhez tartozik, a településszerkezeti terv szabályozási tervlapján falusias lakóterületként szerepel.

A településkép javítása és a terület fenntarthatósága (társadalmi-, gazdasági-, környezeti fenntarthatóság) érdekében mindenképp ajánlott a zártkert helyzetének rendezése. A felaprózott birtokstruktúra azonban megnehezíti a terület rendezését célzó törekvéseket. A terület és a rajta élők helyzete egyre csak romló tendenciát mutat, így minél előbbi beavatkozás szükséges. Részben a kialakult helyzet következtében a Földművelésügyi Minisztérium megalkotta a Nemzeti Tájstratégia (2017-2026) dokumentumot, melyben szerepel a zártkerti besorolású földrészetek mezőgazdasági hasznosítását segítő, infrastrukturális háttérét biztosító fejlesztések támogatása céljából megalkotott Zártkerti revitalizációs Program. A felhívás keretében az önkormányzatok a zártkertek megközelítését szolgáló és a zártkerten belüli utak megújításához, csapadékvíz elvezetését segítő beruházásokra, vízvételi pontok létesítéséhez, villamosenergia-ellátással kapcsolatos fejlesztésekhez, valamint vadkerítés felhúzására nyújthattak be pályázatot. A program fedezete központi költségvetésből történt.

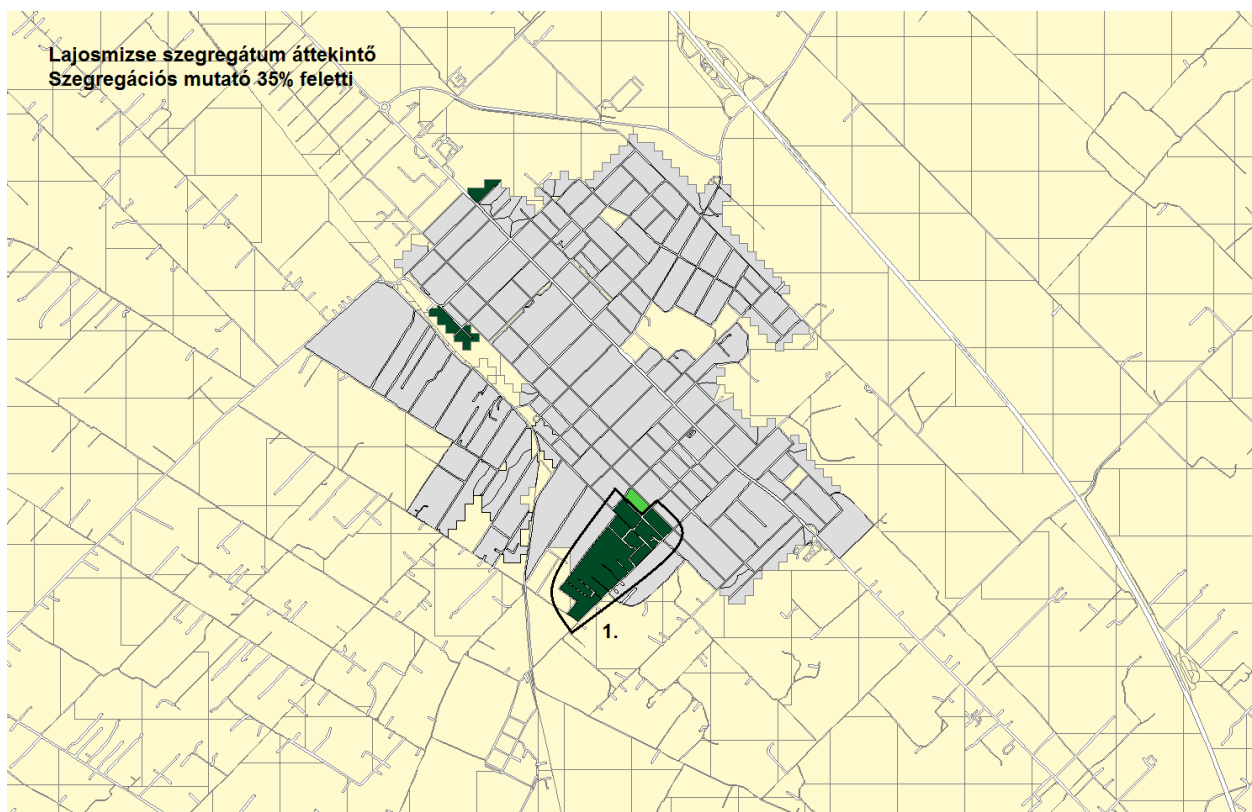
A Bene zártkertek esetében a megközelítés tekintve a kapcsolódó utak, földutak, valamint az ezekhez tartozó csapadékvíz-elvezetését biztosító nyílt csatornahálózat létesítése/felújítása javasolt, a mezőgazdasági területek öntözéséhez csapadékvíz-gyűjtő rendszert is ki lehetne alakítani. Amennyiben a területen nincs megfelelő villamos-energia ellátás, úgy ajánlott a területen hagyományos vagy alternatív energiaforrásokkal táplált kifeszűltségű felszín alatti villamosenergia-hálózat kiépítése. Lehetőség van továbbá a zártkert egy részében gyümölcsös létrehozására is.

A zártkerti terület fejlesztése és minőségbeli felzárkóztatása nagyban elősegíteni a településkép javítását és csökkenteni annak terhelését. Az ITS stratégiai célrendszeréhez illeszkedve a zártkerti területek fejlesztése az (S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás és az (S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés célokhoz járulna hozzá.

4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET)

4.1. A SZEGREGÁLT ÉS SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK ELHELYEZKEDÉSE

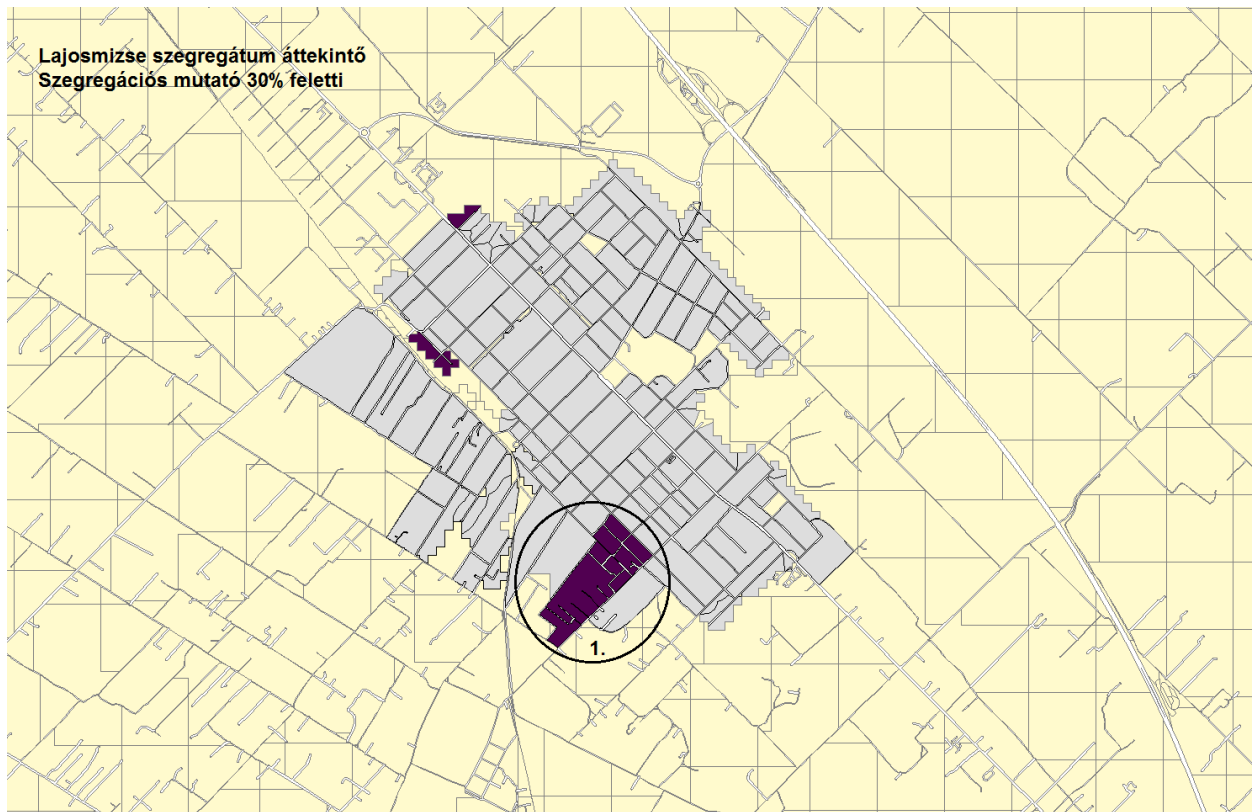
A 2011. évi népszámlálási adatok tekintetében Lajosmizse területén a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) egy szegregátumot különített el, ahol a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 35% feletti és e terület népessége eléri az 50 főt (Lajosmizse esetén ez a mutató 55,3%). Az úgynevezett Cigányváros egy időben alakult ki a település történelmével, mára azonban kiszakadt a települési szövetből és elszigetelt városrésszé alakult. A városrész a Damjanich u. – Szív u. – Orgona u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Telepi út – Alsóbene tanya – Beneszél u. – Dankó P. utcák által határolt területen helyezkedik el. Az infrastrukturális fejlesztések, melyek az elmúlt évtizedben zajlottak le a város területén, a Cigányvárosban elmaradtak, a városrész elszőlődött, népessége egyre növekedett.

5. ábra: Lajosmizse területén található szegregátum

Forrás: KSH

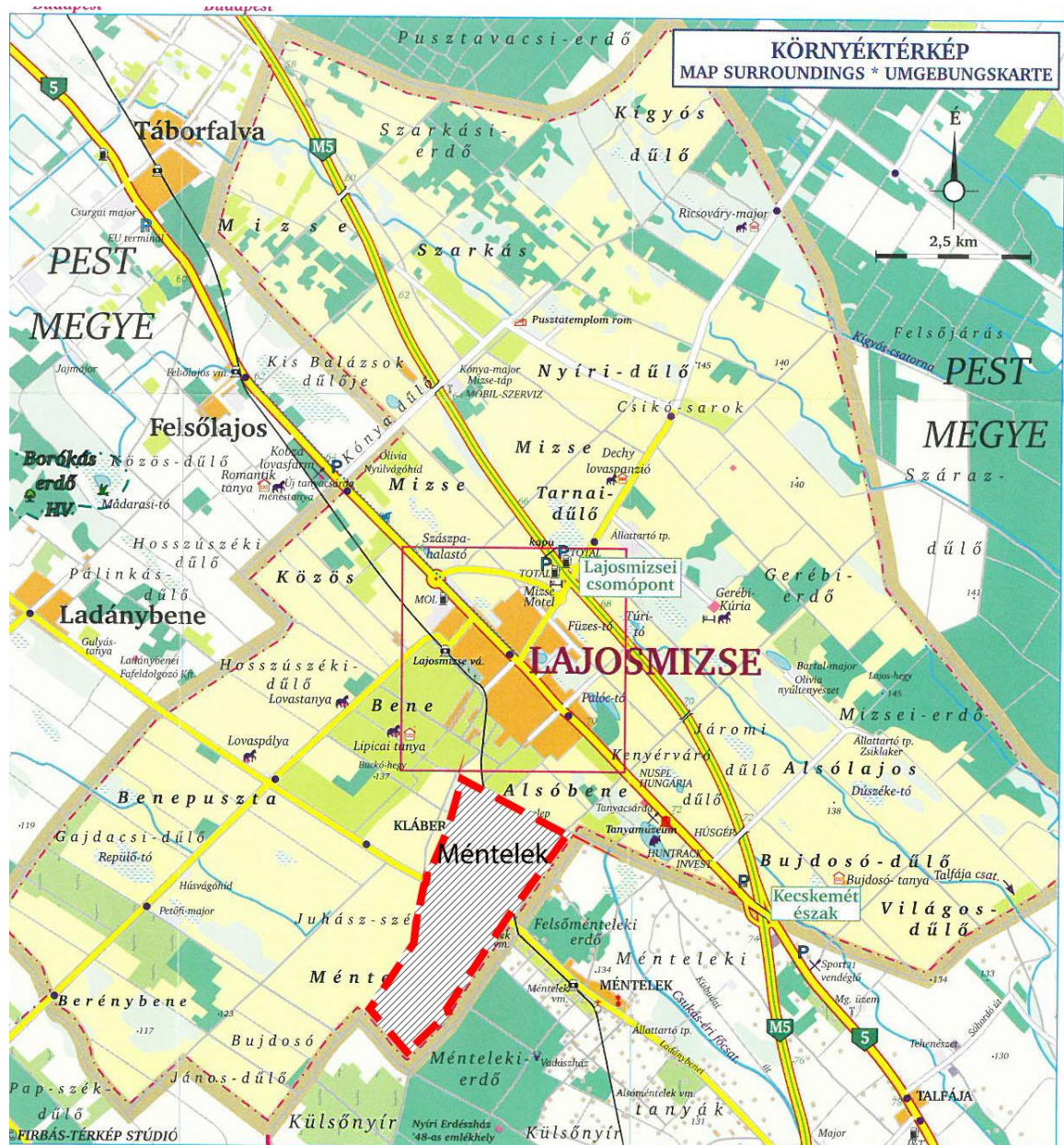
Található továbbá másik két terület is, amely szegregációval veszélyeztetett. Itt a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 30% feletti és ezen terület népessége eléri az 50 főt (Lajosmizse esetén ez a mutató 53,4%). Az egyik ilyen terület a már említett szegregált terület egy lakótömbbel történő kibővítése, vagyis a Damjanich u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Telepi út – Alsóbene tanya – Beneszél u. Dankó P. utca által határolt terület.

6. ábra: Lajosmizse szegregációval veszélyeztetett területei

Forrás: KSH

A másik szegregációval veszélyeztetett terület az úgynevezett Méntelek külterület egésze, amely két területre osztható fel, a Kláber-telep tanyacsoportra és az egyéb Méntelek tanyacsoportra. Méntelek (Külterület) a település délnyugati területén foglal helyet.

7. ábra: Lajosmizse szegregációval veszélyeztetett területeit bemutató térképe (külsőterület).

Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának adatszolgáltatása

4.2. A SZEGREGÁTUMOK HELYZETÉRTÉKELÉSE

4.2.1. DEMOGRÁFIA

Az elmúlt évtizedben Lajosmizse lakónépessége kisebb törésekkel, de folyamatosan emelkedett, ez a folyamat ellentétes mind a megyei, mind az országos tendenciákkal. A pozitív irányú népességszám-elmozdulás részben az egyre nagyobb számban beköltözőknek köszönhető.

A szegregátum lakónépességének száma a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 402 fő, ami a város lakónépességének (11050 fő) 3,64%-át teszi ki. Az akcióterületen élőkön belül a 0-14 évesek aránya 25,4% (102 fő), a 15-59 évesek aránya 65,7% (264 fő), a 60 év felettiek aránya 9% (36 fő). Így ezen a területen az idősek aránya meglehetősen alacsonyabb, mint a településen összességében (22,9%). Azonban a gyermekkorúak (0-14 évesek) és az aktív korúak (15-59 évesek) szegregátumon belüli magas aránya ellenére rendkívül magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (79,9%). Szintén az aktív korúak (15-59 évesek) esetében rendkívül magas azok aránya, akik rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek (64,4%).

A ménteleki szegregációval veszélyeztetett terület (Külterület) lakónépessége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 131 fő. Itt valamelyest alacsonyabb a gyermekkorúak (0-14 évesek) aránya (15,3%) és magasabb az időskorúak (60 év felettiek) aránya (57,5%). Iskolázottság tekintetében a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúak (15-59 évesek) tekintetében itt is igen magas szintet ér el (57,5%). Ezen a területen kedvezőbb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak (15-59 évesek) aránya, amely már 50% alatti (48,8%).

4.2.2. INGATLANHELYZET

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a szegregátum területén 128 db lakás található, míg a településen 4813 db. A lakott lakásokon belül egyaránt magas az egyszobás lakások aránya, a komfort nélküli-, a félkomfortos és szükséglakások- és az alacsony komfort fokozatú lakások aránya az akcióterületen. A lakásállomány, valamint annak környezete összességében leromlott állapotban van ezen a területen.

Az ingatlanok jelentős része magántulajdonban van, de az önkormányzat összes szociális bérlakása (6 db) az akcióterületen található, melyeket a lakók pályázás útján vehetnek igénybe.

A Méntelek (külterület) lakásállománya a 2011. évi népszámlálás alapján 46 db. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya magas.

4.2.3. SZOLGÁLTATÁSOK ÉS INFRASTRUKTÚRA

Közüntézmény az akcióterületen nem található, az csak lakófunkcióval rendelkezik. Kiemelkedő probléma az akcióterületen az infrastruktúra részleges hiánya, amely érinti az ívó vízhálózatot, a szennyvízhálózatot, a gázellátást és a közvilágítást.

A kötelező közsolgáltatások közül a rendszeres hulladékszállítás igénybevétele az, ami biztosított a területen, azonban az akcióterület meglehetősen szennyezett.

Mivel az akcióterület belterületre és külterületre egyaránt kiterjed, így mindkét esetben fontos a megfelelő minőségű, szilárd útburkolat kialakítása, amely a külterületen teljesen, a belterületen pedig részben hiányzik.

4.3. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

A szegregátum területén a cél a rehabilitáció útján történő integrálás a TOP-4.3.1-15 kódszámú, Leromlott városi területek rehabilitációja című pályázatból és a TOP-5.2.1-15 kódszámú, „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” című pályázati forrásokból.

A szegregációval veszélyeztetett területen (amely lefedi a szegregátum területét és további egy lakótömbbel bővül ki az északnyugati részen) a cél a rehabilitáció útján történő integrálás a TOP-4.3.1-15 kódszámú, Leromlott városi területek rehabilitációja című pályázatból és a TOP-5.2.1-15 kódszámú, „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” című pályázati forrásokból.

A Méntelek (külsőterület) területén található szegregációval veszélyeztetett terület esetén a cél a szegregátum rehabilitáció útján történő integrálása, azonban nem a jelen pályázati konstrukció keretein belül.

4.3.1. A „TOP-5.2.1-15 TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ HELYI SZINTŰ KOMPLEX PROGRAMOK” TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEI

A projekt megvalósulásának időtartama: 2017. december – 2020 augusztus.

Az alábbi tevékenységek kerültek megtervezésre a projekt keretein belül:

1. Alkotóműhely kialakítása

Az Alkotóműhely kialakításának célja, hogy segítse az akcióterületen élő fiatalok (célcsoport) személyi és szellemi fejlődését, valamint a közösségbe történő integrálódást. Feladata, hogy erősítse a célcsoport identitását, különböző jellegzetes dokumentumok, eszközök, fotók, viseletek megismerésével kutassa a helyi roma lakosság történetét, az összegyűjtött anyagot nyilvánossá tegye kiállítások formájában. További feladatai közé tartozik a célcsoportra jellemző hagyományok, szokások, ünnepek felidézése, valamint az egyéni érdeklődési körök (zene, tánc, sport, stb.), készségek és önkifejezési módok (rajzolás, festés, kézművesség, stb.) iránti érdeklődés támogatása. A program törekszik a csoport tagjain belüli és kívüli gyermekek kapcsolatának gazdagítására. Működése során a csoport trénerek, csoportterapeuták alkalmazásával igyekszik segíteni a konfliktuskezelést az akcióterületen. A célcsoport tagjaival megismertetik az árnyaltabb önkifejezést, egymás meghallgatását és biztatását, valamint sor kerül viselkedési módok elsajátítását célzó foglalkozásokra is.

2. Sport és szabadidőtábor

A tábor szervezésének célja az akcióterületen élő fiatalok (célcsoport) személyiségi fejlesztése, szociális beilleszkedésének elősegítése. A program sportfoglalkozásokat foglal magában pedagógussal, szakképesített edző közreműködésével, aki táborvezetői feladatokat is ellát.

3. SZET – Szülői Eredményességi Tréning

A tréning célja megfelelő minőségű kapcsolatokat kialakítani családokon belül, megerősíteni a családokon belüli szülő-gyermek kapcsolatokat. A program célcsoportja az akcióterületen élő szülők. A képzés során elsőként rövid elméleti módszerek birtokába jutnának a résztvevők, ezt követően kisebb csoportos beszélgetések következnenek és szituáció-feldolgozások. Az elméleti feladatokat csoportviták, kétszemélyes beszélgetések követnék, majd egyéni és csoportos feladatokon keresztül alkalmaznák a résztvevők a tanultakat. Ezek után a tanultak otthoni alkalmazása következne.

4. Folyamatos szociális munka megteremtése

A tevékenység keretében nyolc fő szociális munkás kerülne bevonásra (melyből egy fő szakmai vezető és egy fő asszisztensi feladatokat ellátó személy), így a projekt szakmai vezetésének biztosítása is megvalósulna. Ezzel a projektben szereplő szociális munkát végző személyek és egyéb szakmai közreműködők (egészségügyi szakalkalmazottak és a pszichodráma) kötelező szupervíziója is megvalósulna, amely a résztvevők aktív közreműködésével segít leküzdeni a hivatásgyakorlás útjában lévő akadályokat. Ehhez hasznosítja a lélektan, lelki gondozás, kommunikáció, valamint a szervezetfejlesztés elméleti és gyakorlati tapasztalatait. A szociális munkások feladata továbbá olyan egyéni fejlesztési terv előkészítése, mely összhangban van az infrastrukturális fejlesztéssel. A szociális munka folyamatosan, a projektmegvalósítás teljes időtartamára tervezett.

5. Képzések a foglalkoztatás elősegítésére

A képzések célja résztvevő célcsoport, vagyis az akcióterületen élő aktívkorú (15-59 éves) kényszeres munkanélküliek önálló jövedelemszerzésre irányuló képességének kialakítása, továbbfejlesztése.

Azok számára, akik nem rendelkeznek általános iskola 7. illetve 8. osztályával – egyéni fejlesztési terv függvényében – indulna képzés a 8 általános iskolai képzettség megszerzése érdekében. A projekt sikerességének egyik feltétele, hogy a résztvevő személyek közül minimum 30 fő érje el az ilyen típusú végzettséget.

Az elsajátított képzettségekre alapozva, a szociális munkások tevékenységébe épülő mentorálás segítségével egyenként, az egyéni fejlesztési tervbe illeszkedve képzési programokba kerülnének a csoport résztvevői és a képzésre képes lakosság. Ezt követően szintén mentori és szociális munka módszereivel kapnának segítséget az állásinterjúkra való felkészüléshez és munkába álláshoz.

6. Pszichodráma

A tevékenység megszólított célcsoportja az akcióterületen élő 8-10 éves gyermekek, akiknek a szociális beilleszkedés érdekében történő fejlesztését segítené elő a projekt. A gyermekpszichodráma egy olyan módszer, amely támogatja a gyermekek spontaneitását, kreativitását a szabad játékban, illetve egy olyan szimbolikus teret biztosít a gyermek számára, amely egyéni érzéseinek, értékeinek, tehetségének kibontakoztatásában és megerősítésében segít.

A csoportfoglalkozások egy bevezető fázissal vennék kezdetüket, amely különböző gyakorlatok (pl. bizalom játékok) formájában zajlanának. Ezt követően egyéni szerepválasztáson alapuló szerepjáték következne, ahol a gyermekek közös cselekvésfolyamatot alakítanának ki, összehangolva szerepeiket. Ez a folyamat azonban csak kreatív együttműködéssel valósulhat meg, így a pszichodramatikus játékok elősegítik a szociális érési folyamatot is.

7. FET – Fiatalok Eredményességi Tréningje

A tevékenység célcsoportja az akcióterületen élő 11-12 évesek, 5.-6. osztályosok; az akcióterületen élő 13-14 évesek, 7.-8. osztályosok, illetve az akcióterületen élő 15-18 évesek, középiskolások. A tréning célja a hátrányos szociális és kulturális helyzetben lévő gyermekek lemorzsolódásának megakadályozása, enyhítése, továbbá növelni a fiatalok integrációjának esélyeit.

A program a gyermekek és fiatalok aktív közreműködésére épül, melynek alapja egy oldott légkör megteremtése. A foglalkozások keretein belül a gyermekek begyakorolják a megtanult készségeket. A gyakran előforduló konfliktushelyzetek filmrészletekkel és közös megbeszélésekkel kerülnének szemléltetésre. Fontos, hogy a tréningen használt nyelvezet egyszerű és szemléletes legyen, a tannyelvi diszkrimináció elkerülése érdekében.

8. Egészségügyi programok

Az tervezett egészségügyi programok célcsoportja az akcióterület népessége, célja pedig az ott élők egészségügyi feltételeinek javítása, valamint az egészséges életmód szemléltetése megismertetése.

Ezen a projekten belül több program és rendezvény szervezése tervezett:

Az Egészségügyi Hét szervezése a legfontosabb esemény a projekten belül. Ennek során egészségügyi szűrések, vizsgálatok és állapotfelmérések mennének végbe. A szűréseket előzetes bejelentkezéssel végeznék el a lajosmizsei Egészségházban működő egészségügyi szolgáltatók, térítésmentesen.

Egy Egészség-Expo felállítása is tervezett. A kiállítás célja a különböző házilag készített, kézműves termékek egészséges életmódban betöltött szerepének hangsúlyozása.

A tervezett előadások, szakmai fórumok célja szintén az egészségmegőrzés és az egészséges életmód fontosságának terjesztése.

Kiemelt figyelmet kapna továbbá a környezet tisztántartása, a közterületekről és önkormányzati területekről történő hulladék elszállítása, valamint utcafigyelők hálózatának megszervezése az infrastrukturális beruházás figyelembevételével.

9. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

A tevékenység célcsoportja az akcióterületen élő népesség. A tevékenység lényege az akcióterületen élők hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, ügyintézésük elősegítése, jogi és adósságkezelési tanácsadása, adóbevallások készítése, önkormányzatokkal

bérlőkijelölési jogról történő megállapodások elősegítése, valamint egyéb, a célcsoport tagjainak különböző élethelyzetben előforduló hivatalos ügyintézésének elősegítése.

10. Bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását elősegítő program

A program célja a célcsoport, vagyis az akcióterületen élő népesség szemléletformálása a bűnmegelőzés és a közbiztonság tekintetében a rendőrség felkészített szakembereinek bevonásával. A prevenciós feladatok során a felkészült szakemberek igyekeznek segítséget nyújtani a fiatalok lakosságnak abban, hogy elkerülhető legyen számukra mind az elkövetővé, mind az áldozattá válás. Fontos eleme a projektnek a rendőrségi feladatok bemutatása, amely közvetlen elérést biztosítana a rendőrség felé, ezzel is növelve a bizalmat a rendvédelmi szervezet felé.

4.3.2. A „TOP-4.3.1-15 LEROMLOTT VÁROSI TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA” TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEI

A projekt megvalósulásának időtartama: 2018. január – 2019. május.

Az alábbi tevékenységek kerültek megtervezésre a projekt keretein belül.

1. Szociális bérlakások felújítása

Az akcióterületen 6 darab szociális bérlakás található a 6050 Lajosmizse, Telepi út 35/A. szám alatt, melyek a projekt keretein belül felújításra kerülnek.

A tervezett tevékenység a tanulmányterv alapján az alábbiakat tartalmazza:

A projekt keretein belül teljes körű épületrenoválásra és lakásfelújításra kerülne sor. Új, tisztán tartható padlózatot kell kialakítani, amely a higiéniai szempontoknak is megfelel. Az épület hosszanti oldalának falazatát javasolt elbontani és újraépíteni, mert az utólagos vízszigetelés nem megoldható. Ereszcsatorna kialakítása is szükséges az érkező csapadékvíz elvezetésének céljából. Az épület belső falazatai is ki vannak téve az átnedvesedés veszélyének, így azok vízszigetelése is szükséges, továbbá új vakolat felhordása és a régi eltávolítása is szükséges. A vasbeton födémen hőszigetelés elhelyezése javasolt, melyre csapadékvíz elleni szigetelést is el kell helyezni, valamint gipszkarton álmennyezetet kell kialakítani, de a födémszerkezeten egyéb változtatást nem szükséges tenni. A jelenlegi tetőszerkezet megőrzése és új fedéssel való ellátása nem lehetséges. Az utólagosan ráépített tetőszerkezet teljes elbontása javasolt. Az épületen található összes nyílászárót korszerű műanyag tokszerkezettel és hőszigetelő üvegezéssel rendelkező nyílászáróra kell cserélni. Az épület semmilyen közművel nem rendelkezik, így a tervezett felújítás során a vizet minden lakóegységbe be kell vezetni. Jelenleg sem az épületben, sem a telken nem található illemhely, melyet az udvaron, lakóegységenkénti egy-egy illemhely kialakításával kell pótolni.

2. Közösségi ház kialakítása

A tervezett tevékenység a tanulmányterv alapján az alábbiakat tartalmazza:

A projekt során egy közösségi ház kialakítására kerülne sor a 6050 Lajosmizse, Bajcsy-Zsilinszky utca 49. szám alatt, amely elősegítené a szegregált terület lakosságának közösségbe történő beilleszkedését. Az említett „puha” jellegű intézkedések egy részének ad majd otthont a közösségi ház, de ezen kívül alkalmazható még választások, népszavazások idején szavazóhelyként, helyet nyújthat lakossági fórumoknak, illetve a Roma Kisebbségi Önkormányzat alkalomszerűen használhatja.

3. Környezetredezés közterületen

A tervezett tevékenység az alábbiakat tartalmazza:

A leendő Községi ház járdájának kiépítése, a külső szélénél kerti szegély kialakítása szükséges.

A makadámút kiépítése az Orgona utcában, Beneszél utcában, Szív utcában és a Damjanich utcában tervezett, összesen 4200 négyzetméternyi területen.

A Damjanich utcai kiteresedésnél tervezett környezetredezési munkát, mely tartalmaz fásítást és minőségi utcabútorok kihelyezését. A környezetredezés 1920 négyzetméternyi terület egységen tervezett.

4.4. A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A tervezett fejlesztések célja a jelenlegi szegregált, szegregációval veszélyeztetett területek részleges, vagy teljes körű integrációja a település szövetébe, mind társadalmi szinten (asszimiláció), mind infrastrukturálisan (az akcióterületen található szociális bérlakások felújítása). Ebből kifolyólag az összes tervezett fejlesztés megvalósítása javasolt.

A projektek megvalósítása során minden diszkriminációt, kirekesztést, deprivációt okozó tevékenységtől tartózkodni kell, azokat az esélyegyenlőség tekintetében kell végrehajtani.

Az akcióterületi lakosság társadalmi feszültségének mérséklése, megszüntetése, a megfelelő viselkedési és nevelési módok érdekében megvalósítani kívánt soft („puha”) jellegű (főként emberi tényezőkre reflektáló) intézkedések támogatják az akcióterület lakosságának a település lakosságához való asszimilációját. Ezek az intézkedések, fejlesztések elősegítik továbbá a aktív korú (15-59 éves), munkajövedelemmel nem rendelkező akcióterületi népesség munkába állását, ezzel is csökkentve további feszültségek kialakulását.

14. táblázat: A soft jellegű intézkedések céljai

Átfogó és specifikus célok
Átfogó cél
A helyi sajátosságok figyelembevételével az akcióterületen mélyszegénységben élők társadalmi integrációja, a marginalizált közösség csökkentése
Specifikus célok

Az alacsony iskolázottságú célcsoport képzésének és foglalkoztatásának elősegítése
Hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének javítása
Egészséges életmód elősegítése
Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
Bűnmegelőzéssel kapcsolatos szemlélet javítása

Forrás: Lajosmizse „TOP-5.2.1-15 Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” Projekt-előkészítő tanulmány

A tervezett projektek másik csoportját a hard („kemény”) jellegű (főként fizikai jellemzők alapján mérhető, infrastrukturális) fejlesztések adják. Ezek a fejlesztések a leromlott, gettósodó jellegű területek fejlesztését hivatottak elősegíteni. Az infrastrukturális fejlesztésekhez szorosan kapcsolódik az épületek környezetének élhetővé tétele.

15. táblázat: A hard jellegű fejlesztések céljai

Átfogó és specifikus célok
Átfogó cél
A helyi sajátosságok figyelembevételével az akcióterületen mélyszegénységben élők társadalmi integrációja, a marginalizált közösség csökkentése
Specifikus célok
Szociális bérlakásban élők lakhatási körülményeinek javítása
Közösségi ház kialakítása
Környezeti minőség javítása az akcióterületen

Forrás: Leromlott városi területek rehabilitációi keretében Lajosmizse Város Önkormányzatának szociális bérlakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása Projekt-előkészítő tanulmány

4.5. A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedések a szegregáció csökkentésének érdekében:

Összhangban Lajosmizse Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjával, arra kell törekednie a városnak, hogy normalizálja a mélyszegénységben élők és a romák életminőségét, kiemelten a gyermekek és nők életszínvonalának javítását.

Különös figyelmet kell fordítani az oktatásra, amelynek a szegregátumban lévő rendkívül alacsony szintje következtében gátolja a munkaerőpiacon való elhelyezkedés lehetőségét.

Elengedhetetlen a munkanélküliség csökkentése, amely igen magas szinten jelenik meg a szegregátum területén.

A szakképzési lehetőségek feltárása, a munkaerőpiacon való könnyebb elhelyezkedés érdekében képzések tartása a terület aktívkorú (15-59 évesek) népesség számára.

Az akadálymentesítés, mind fizikailag (közszolgáltatásokhoz, középületekhez való hozzáférés), mind mentálisan (információkhoz való hozzáférés) fontos részét képezi a szegregációt megfékezni kívánó folyamatoknak.

Az egészséges életmód elősegítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a települési környezet tisztántartására, az illegális hulladéklerakó területek felszámolására és a környezeti minőség javítására.

A szociális bérlakások élhetővé tétele és komfortosítása is elengedhetetlen részét képezi az anti-szegregációs program intézkedéseinek.

Bűnmegelőzési és drogrevenüciós előadások hirdetése, amely lehetővé teszi a szegregátumban élők szemléletmód-változásának elősegítését.

Az akcióterülethez kapcsolódó zártkerti rész szegregálódásának megakadályozása elengedhetetlen. A zártkerti terület felzárkóztatása javítaná az ott lakók életminőségét és elősegítené a terület településképpbe való arculati illeszkedését.

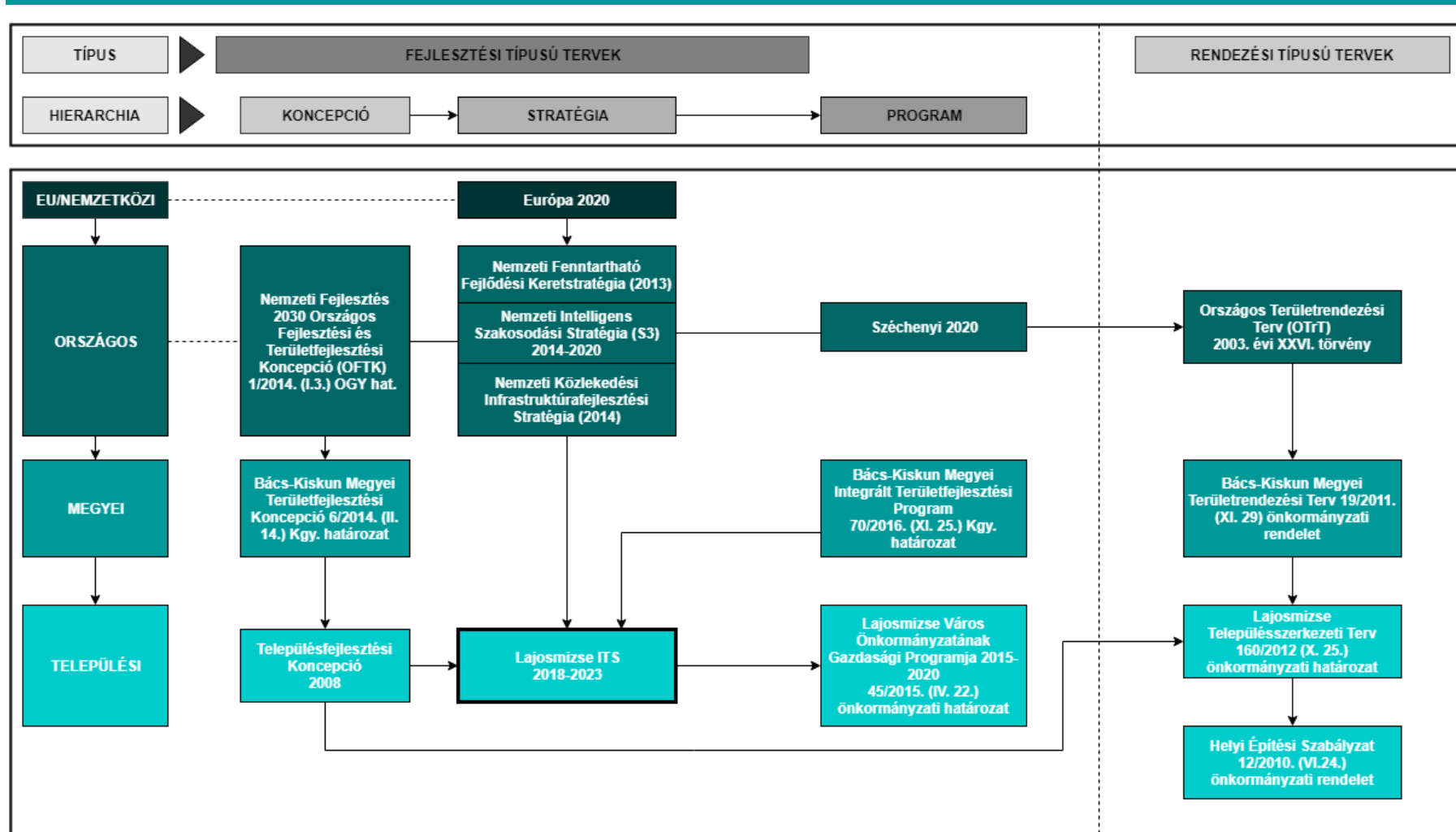
5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa a stratégia, illetve annak tematikus céljai hogyan illeszkednek a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz és a területfejlesztési tervdokumentumokhoz. Az alábbi ábra a településrendezési eszközök különböző típusait, szintjeit, hierarchiáját szemlélteti, valamint bemutatja a stratégia kapcsolatait e dokumentumokkal és helyét a hierarchiában.

Mint látható, a hierarchia majdnem minden szintje kapcsolódik jelen ITS-hez. A kapcsolódás a dokumentum stratégiai szemléletével és megvalósítás orientáltságával magyarázható. Ez annyit jelent, hogy a hosszú- és középtávú célok felvázolása mellett tartalmazza a célok eléréséhez szükséges konkrét időtávot, forrást, valamint műszaki tartalmat is. Céljaival és felvázolt jövőképével elősegíti a település gazdasági programjában megfogalmazottakat.

LAJOSMIZSE VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

8. ábra: A stratégia külső összefüggései

Forrás: saját szerkesztés

5.1.1. ILLESZKEDÉS AZ EURÓPA 2020 CÉLKITŰZÉSEIHEZ

Az Európa 2020 stratégia három, egymást erősítő prioritást tart szem előtt:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

A kohéziós politika a 2014-2020 közötti időszakra 11 tematikus célt tűzött ki:

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése.
2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének és használatának terjesztése, minőségük javítása.
3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése.
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása.
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása.
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.
9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem.
10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
11. A közigazgatás hatékonyságának javítása.

16. táblázat: Az ITS célrendszerének kapcsolódása az EU2020 tematikus célokhoz

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése. 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása.
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
	8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés	3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.
(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása.

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés	4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása. 7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének és használatának terjesztése, minőségük javítása. 3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása. 9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba. 11. A közigazgatás hatékonyságának javítása.
(S10) Humánerőforrás intézményi hátterének fejlesztése	8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása. 9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése	2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének és használatának terjesztése, minőségük javítása. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
	11. A közigazgatás hatékonyságának javítása.
(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem. 11. A közigazgatás hatékonyságának javítása.
(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések	7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
(S14) Közműhálózatok fejlesztése	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.

Forrás: saját szerkesztés

5.1.2. AZ OFTK-HOZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) OGY határozattal elfogadta Magyarország hosszú távú fejlesztési irányait meghatározó OFTK azzal, hogy „a Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára”. Az OFTK négy hosszú távú (2030-ig szóló) átfogó fejlesztési célt és teljesítésük érdekében hét szakpolitikai jellegű, valamint hat területi célt fogalmaz meg.

Hosszú távú átfogó fejlesztési célok:

1. Befogadás – társadalmi felzárkózás
2. Esélyegyenlőség megteremtése nemzeti és identitás erősítése
3. Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
4. Értékmegőrzés és intelligens növekedés

Szakpolitikai célok:

1. Versenyképes innovatív gazdaság
2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
3. Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek
4. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás
5. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme
6. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
7. Jó állam, szolgáltató állam és biztonság

Területi célok:

1. Az ország makroregionális szerepének erősítése
2. Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
6. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

9. ábra: Az OFTK célrendszere

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

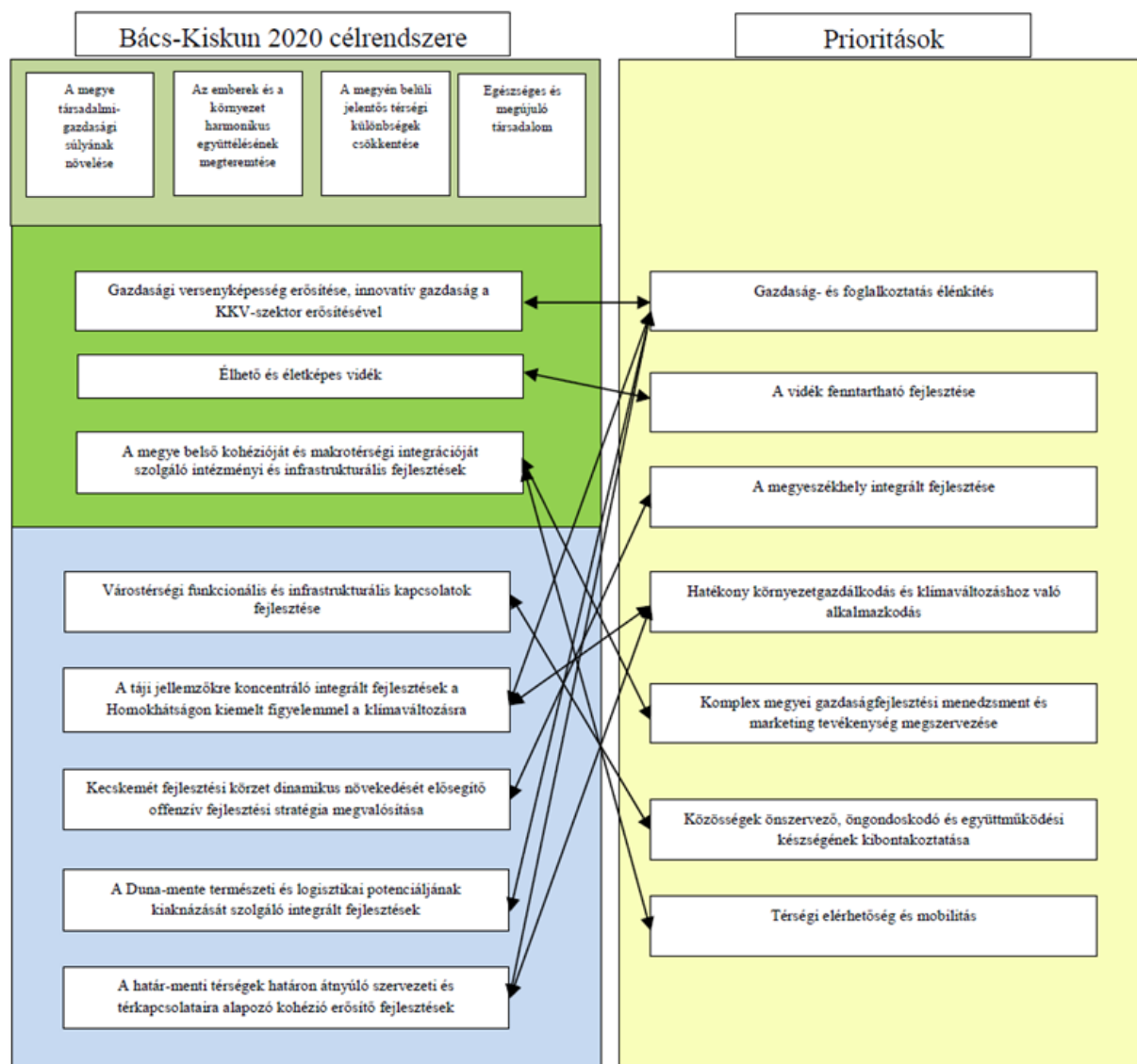
A 2030-ig elérni kívánt jövőkép elérése érdekében az OFTK átfogó célokat, specifikus célokat és nemzeti prioritásokat határoz meg. Lajosmizse Városának adottságai és lehetőségei tekintetében kiemelten fontos specifikus célkitűzések a következők:

- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

Az OFTK nem emeli ki külön Lajosmizse Városát, azonban a Homokhátságot kiemelt fontosságú fejlesztési területként határozza meg. A speciális táji, környezeti problémákkal, adottságokkal rendelkező vidéki térségek fejlesztési feladatai között elsőként kerül meghatározásra „A Homokhátság komplex fejlesztése”, melynek lényeges elemei a vízgazdálkodás, területhasználat és gazdálkodás összehangolása, a tanyai gazdaságok fennmaradásának és piacra jutásának biztosítása.

5.1.3. ILLESZKEDÉS BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2014-20 DOKUMENTUMHOZ

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 nevezetű dokumentumban kerültek kijelölésre a megye fejlesztési irányai. A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepció javaslattevő fázisában elfogadott célok kapcsolata a prioritásokkal meglehetősen erős. Három tematikus és négy területi cél, valamint ezekhez kapcsolódóan hét prioritás került kijelölésre.

10. ábra: Bács-Kiskun megye célrendszere

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

Lajosmizse a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 dokumentumban kiemelten nem szerepel egyik projektcsomagban sem, azonban a megyei prioritások és jelen ITS célrendszere összhangban állnak. A „Gazdaság- és foglalkoztatás élénkítés” prioritáshoz az ITS (S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése, (S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés, (S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése és (S9) Térségi és partnerkapcsolat fejlesztése nevezetű céljai kapcsolódnak leginkább. A megyei „A vidék fenntartható fejlesztése” prioritáshoz a stratégia S5 pontja kapcsolható. A „Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás” a megyei célrendszerben is különálló prioritásként jelenik meg úgy, mint az ITS-ben szereplő (S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme és (S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme célok. Kapcsolat áll fenn továbbá

a „Térségi elérhetőség és mobilitás” prioritási pont és a stratégia (S13) Közlekedéshálózati fejlesztések pontja között.

Az alábbi táblázat az ITS középtávú célok és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió stratégiai célok közötti kapcsolatot szemlélteti.

17. táblázat: Az ITS középtávú céljainak és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió stratégiai céljainak kapcsolata

ITS középtávú célok	Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió stratégiai célok	Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV szektor megerősítésével	Élhető és életképes vidék	A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése		++	+	+
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés		++	++	++
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése		++	+	++
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés		++	++	+
(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás			+	
(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme			+	
(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme		++	++	+
(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés		+	+	+
(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése		++	+	++

ITS középtávú célok	Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió stratégiai célok	Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV szektor megerősítésével	Élhető és életképes vidék	A megye belső kohézióját és makrotársági integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések
(S10) Humánerőforrás intézményi háttérének fejlesztése		++	++	++
(S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése		+	++	++
(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése		+	++	+
(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések		+	+	++
(S14) Közműhálózatok fejlesztése		+	+	+

Jelmagyarázat:

Erős kapcsolat   ++
 Közepes kapcsolat   +
 Gyenge kapcsolat

Forrás: Saját szerkesztés

5.1.4. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖKHÖZ VALÓ ILLESZKEDÉS

A jelenleg hatályban lévő Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008 elnevezésű dokumentumot a 11/2008. (I.22.) ÖH. határozattal hagyták jóvá. Erre a koncepcióra támaszkodik jelen ITS is.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII törvény 6. § (3) bekezdése a) pontja alapján biztosított jogkörében a 12/2008. (I.22.) határozattal jóváhagyott településszerkezeti tervét többször is módosította Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet a 2/2008. (I.23.) rendelettel fogadta el az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII Tv. 13.§ (1) bekezdésének felhatalmazása alapján. A helyi építési szabályzat és a hozzá tartozó szabályozási tervlapok letölthetők a http://www.lajosmizse.hu/sites/default/files/2.2008.hesz_0.pdf honlapról.

5.1.5. ILLESZKEDÉS A VÁROS GAZDASÁGI PROGRAMJÁHOZ

Lajosmizse Város Önkormányzatának jelenleg érvényben lévő Gazdasági Programja (2015-2020) az előző időszakra vonatkozó gazdasági program (2011-2014) felülvizsgált formája.

A gazdasági program célkitűzései:

- A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a helyi munkaerő képzettségi szintjének, és munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének fokozásával, valamint a vállalkozások helyi infrastrukturális és együttműködési feltételeinek biztosításával/ megerősítésével.
- A településfejlesztési politika célja a lakosság életminőségének folyamatos javítása, a külterületi és a belterületi lakosok esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a vállalkozói környezet területén egyaránt.
- Az adópolitika célkitűzése a lehetséges ösztönző kedvezmények biztosítása az uniós normák és kötelezettségek betartása mellett, és az adóbevételek fejlesztési célú hasznosítása.
- A közszolgáltatásokban a magasan kvalifikált helyi szakemberek foglalkoztatása, a szolgáltató közigazgatás megerősítése, a lakossági és az önkormányzati célok szakszerű, diszkriminációmentes szolgálata.
- A befektetés-támogatási politika terén a vállalkozások működési, letelepedési feltételeinek javítása mellett az adóbevételek fejlesztési célú hasznosításának előtérbe helyezése.
- A városüzemeltetési politika célkitűzése az integrált szemlélet érvényesítése, az egyes üzemeltetési feladatok kapcsolódási pontjainak feltárásával, a szinergikus (részek közötti kapcsolat javítása révén többtelep-eredmény elérését okozó) hatások érvényesítésével járó környezetvédelmi, társadalmi előnyök, gazdasági megtakarítások növelése.

Öt fő stratégiai programcsoport mentén mutatja a be Lajosmizse jelenlegi helyzetét, már megvalósult és tervezett fejlesztéseit, ezek az I. Infrastruktúra- és közlekedésfejlesztés, II. Gazdasági versenyképesség fejlesztése, III. Társadalom és humán erőforrás fejlesztés, IV. Multifunkciós agrárgazdaság kialakítása és vidékfejlesztés, V. Környezetminőség javítása. A dokumentum összegzi az egyes területi szintek azon szereplőit is, akik az önkormányzattal együttműködve nagyban hozzájárulhatnak a program céljainak megvalósulásához.

A gazdasági program célkitűzéseit és a stratégia középtávú céljait tekintve megállapítható, hogy a két dokumentum összhangban áll egymással.

5.1.6. ILLESZKEDÉS A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMHOZ

Lajosmizse Város Önkormányzata 2007-ben fogadta el Környezetvédelmi Programját 17/2007. (I.24.) számú határozatában, felülvizsgálatra került 2010-ben és 2015-ben is. A város környezetvédelmi infrastruktúrája (ivóvízellátás, belterületi utak kiépítettsége) napjainkban kielégítő szinten áll és egyre javuló tendenciát mutat.

2015-re sor került Lajosmizse csatornahálózatának bővítésére (előtte a szennyvíz-csatornázottság 22%-os volt a város belterületének lakosságára vetítve) és szennyvíztisztító telepének bővítésére. A fejlesztés KEOP-7.1.2.0 és KEOP-1.2.0/2F/09 forrásokból valósult meg.

Az önkormányzat kötelező közszolgáltatásként biztosítja a lakosság számára a települési szilárd és folyékony hulladék begyűjtését, elszállítását, elhelyezését és ártalmatlanítását. 2012-2013-ban DAOP forrásból megvalósult a 0241/3 helyrajzi számú ingatlanon a folyékony hulladéklerakó rekultivációja, valamint a 0241/12 helyrajzi számú ingatlanon a szilárd hulladéklerakó rekultivációja is.

A városban a csapadékvíz és szennyvízelvezetés egymástól elhatárolt rendszerben működik. A 2013-2014-es években Lajosmizse város vízvédelmi rendszerének fejlesztésére került sor DAOP-5.2.1/A-11 forrásból. Ennek köszönhetően a már meglévő vízvezető rendszert felújították és új hálózatot építettek ki 3,1376 km hosszan, valamint végbement a záportározó fejlesztése, a Posta-tó és környékének vízrendezése, és lefolyásának biztosítása is.

2015-ben a „KÉK-VÍZ” Ivóvízminőség-javító Program keretében egy új, 500 m³-es víztorony került építésre és lezajlott a víztisztítási technológia korszerűsítése is.

A környezetvédelmi program célkitűzései:

A fő célkitűzés a Lajosmizsén élők életminőségének és környezetminőségének javítása.

Az átfogó és specifikus célok a településfejlesztési koncepció célrendszerével összhangban kerültek kidolgozásra:

a) A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

- levegőminőség javítása
- felszíni és felszín alatti vizek szennyezettségének csökkentése
- talajvédelem
- zöldfelületek védelme, fejlesztése és karbantartása
- zajterhelés csökkentése
- a fenntartható közlekedési módok támogatása

b) A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

- energiahatékonyság és energiatakarékosság
- a megújuló erőforrások felhasználásának növelése
- hulladékok képződésének csökkentése és a hulladékok újrahasznosításának növelése
- a földterületekkel való fenntartható gazdálkodás

c) A településen élők környezettudatosságának növelése

- a szemléletváltás megalapozása
- hatékony információáramlás kialakítása
- az iskolai környezeti nevelés erősítése
- civil szervezetek támogatása

- együttműködések, partneri kapcsolatok fejlesztése

A környezetvédelmi program célkitűzéseit és a stratégia középtávú céljait tekintve megállapítható, hogy a két dokumentum összhangban áll egymással.

5.1.7. ILLESZKEDÉS A HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁHOZ

A 2014-2020-as időszakra a Lajosmizse Fejlődéséért Egyesület a TOP-CLLD keretében Helyi Akciócsoportként működik, koordinálva a kulturális és közösségi fejlesztéseket. A fejlesztési stratégia elkészítésekor a településen működő civil szervezetek, egyházak, gazdasági szereplők és önkormányzat véleménye alapján kerültek meghatározásra, hogy közösségi és kulturális téren mik a fő prioritások, ezzel kapcsolatban több fórum és fókuszcsoportos megbeszélés is történt a helyi szereplők bevonásával.

A CLLD-nek (Community-led Local Development) a közösségvezérelt helyi fejlesztéseket nevezzük. A CLLD egy közösség által irányított, helyi nyilvánosságot és a magánszektor társadalmi-gazdasági érdekeit képviselő, helyi akciócsoportokkal működő, területspecifikus helyi fejlesztési stratégiákon keresztül megvalósuló fejlesztés. A CLLD fő célja, a helyi közösségek ösztönzése az integrált, alulról építkező megközelítések kidolgozására, mikor helyi kihívásokra kell reagálni.

2016. májusában alakult meg a Lajosmizsei Helyi Közösség 1 önkormányzat, 5 civil szervezet és 5 gazdasági társaság részvételével. A tagok szintén 2016. májusában létrehozták a Lajosmizse Fejlődéséért Egyesületet, amely a Fejlesztési Stratégia 2016 novemberi jóváhagyása óta a Helyi Akciócsoport címet viseli.

A Stratégiában szereplő intézkedésekre az önkormányzat, a helyi egyházak, valamint a településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező civil szervezetek nyújthatnak be pályázatot.

18. táblázat: A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia céljai és a kapcsolódó ITS célok

Jövőkép	Helyi identitás erősítése a közösségi kultúrán keresztül Lajosmizse Városában
Átfogó célok	Kulturális és közösségi élet felerősítése, helyi identitás erősítése, az együttműködésekben rejlő erősségek feltárása és segítése.
	Leszakadó társadalmi rétegek integrálása a helyi közösségbe, az új generáció környezettudatos nevelése.
Specifikus célok	Közösségi és kulturális épületek rehabilitációja, újak kialakítása
	Közösségi és kulturális nyitott terek rehabilitációja, újak kialakítása
	Fejlesztésekbe, programokba, rendezvényekbe, képzésekbe a település teljes lakosságának a bevonása
	A Helyi Fejlesztési Stratégia hatékony és tudatos megvalósítása

	A Lakosság környezettudatos és társadalmi befogadási célú szemléletformálása
Kapcsolódó ITS célok	(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés (S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése (S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése

Forrás: Helyi Községi Fejlesztési Stratégia 2014-2020 adatai alapján saját szerkesztés

5.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet célja, hogy alapvetően három szempont szerint vizsgálja meg a stratégiai célkijelölés belső összefüggéseit. Bemutatja egyrészt, hogy a stratégiai fejezetben megfogalmazott célok a helyzetelemzésben feltárt problémákra fókuszálnak és az adottságokra építve kerülnek meghatározásra. Másrészt azt mutatja be, hogy az egyes célok hogyan erősítik egymást, milyen hatással vannak egymásra. Harmadrészt a tematikus stratégiai célok és a városrészi célok közötti tartalmi kapcsolódásokat hivatott bemutatni.

Annak tekintetében, hogy az 1.2. fejezet már bemutatta a tematikus stratégiai célok és a városrészi célok kapcsolatát, így jelen fejezet az első két szempontot ismerteti.

19. táblázat: Az ITS céljainak illeszkedése a feltárt problémákhoz és a város adottságaihoz

Tematikus célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	Kismértékű a helyi termékek és kisvállalkozások ösztönzése A 10 fő feletti vállalkozások aránya csekély	A betelepülni kívánó szervezetek számára vonzó vállalkozási környezet megléte A vállalkozások száma növekszik
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Lakóterületen belül alakultak ki kisipari jellegű üzemek, telephelyek, ezért a városközpont is túlterhelt	Megfelelő minőségű várostérségi kapcsolatok Szakképesítéssel rendelkező helyi munkaerő forrás Technológiai fejlesztések az építő- és feldolgozóiparban
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése	Gépesített és intenzív földhasználat, gyorsan kimerülnek a termőföldek Elenyésző a megújuló energiaforrások használata	Gazdálkodásra alkalmas talajtípusok, területek nagy aránya

Tematikus célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés	A táji értékek népszerűsítésének hiánya Hiányos a természeti értékek bemutatása és kihasználása	Táji értékek turisztikai vonzereje Sikeres kereskedelmi és turisztikai-vendéglátó vállalkozások megléte
(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás	Tájképi konfliktust okoznak a külterületen található, tájba nem illő gazdasági területek	A rekultivált hulladéklerakóknak köszönhetően a települési környezet látványa esztétikai szempontból javult
(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme	Az illegális hulladéklerakás jelenléte a városban Zöldhulladék elhelyezés hiánya	Rekultivált szilárd és folyékony hulladéklerakók
(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme	Az illegális hulladéklerakás jelenléte a városban	Rekultivált szilárd és folyékony hulladéklerakók Nem található nagy ipari szennyező a városban Környezeti kockázat csökkent a szennyvíztelepnek köszönhetően
(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés	Az elhagyatott ingatlanok esetében folyamatos problémát okoz a gyomirtás Egységes városkép hiánya	Jelentős természeti és művi értékek helyi védelme
(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése	A tervezett gazdasági területek nem önkormányzati tulajdonban vannak, ezért azok betelepülése esetleges, nem befolyásolható Középfokú oktatás hiánya Természetvédelem köré szerveződő civil szervezetek hiánya	Jól működő intézmények, hivatalok A betelepülni kívánó szervezetek számára vonzó vállalkozási környezet megléte Sikeres építő- és feldolgozóipari, valamint kereskedelmi és turisztikai-vendéglátó vállalkozások megléte Megfelelő minőségű várostérségi kapcsolat
(S10) Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése	Elvándorlási folyamat és növekvő előregedő népesség jelenléte a településen Középfokú oktatás és bölcsődei ellátás hiánya a településen	Jól működő intézmények, hivatalok Aktív közösségi élet Fiatalok száma lassan, de folyamatosan növekszik

Tematikus célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
	Megélhetési problémákkal küszködik a népesség egy része Munkanélküliség jelenléte Szegregált területek jelenléte	A vállalkozások száma növekszik
(S11) A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése	Elvándorlási folyamat jelenléte és egyre növekvő előregedő népesség jelenléte a településen Középfokú oktatás és bölcsődei ellátás hiánya a településen Magas a külterületi lakóhelyek aránya, melyek infrastruktúrával való ellátása nehezen kivitelezhető gazdaságosan Belső úthálózat kiépítetlensége, rossz minőségű útburkolat	Jól működő intézmények, hivatalok Aktív közösségi élet A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye biztosított a mobilitási és az információ elérésének szempontjából is
(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	A városban működő egészségügyi ellátórendszer alapvetően biztosítja a lakosság egészségi állapotának megőrzését, ehhez azonban követnie kell a tudomány fejlődését, az innovációk alkalmazását	Egészségügyi ellátások fejlődése
(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések	Belső úthálózat kiépítetlensége, rossz minőségű útburkolat A növekvő gépjárművek száma miatt növekszik a parkolási nehézség Magas a külterületi lakóhelyek aránya, melyek infrastruktúrával való ellátása nehezen kivitelezhető gazdaságosan Kevés a belterületen kiépített járdák hossza Az autópálya csomópont irányából érkezők céljukat csak a település központján keresztül tudják elérni a kedvezőtlen belső úthálózat-kialakítás következtében Alacsony a kerékpárosok részaránya a közlekedésben, részben a belterületi meglévő	A közlekedési balesetek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye biztosított a mobilitási és az információ elérésének szempontjából is

Tematikus célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
	kerékpáros hálózat minősége miatt	
(S14) Közműhálózatok fejlesztése	A város alatt található termálvíz felhasználása nem megoldott Csapadék- és belvíz elvezető hálózat nincs kiépítve minden városrészben	Környezeti kockázat csökkent a szennyvíztelepnek köszönhetően Rekultivált szilárd és folyékony hulladéklerakók Teljesen kiépült ivóvíz hálózat a településen

Forrás: saját szerkesztés

20. táblázat: Az átfogó célok és a tematikus célok koherenciája

Jövőkép				
Egy fenntartható, élhető és versenyképes település megteremtése				
Középtávú tematikus célok	Átfogó célok			
	(A1) Tartós gazdasági versenyképesség megteremtése	(A2) Környezet, természet, táji, települési örökség gazdálkodás	(A3) Humánerőforrás, identitástudat és a partnerségi kapcsolatok fejlesztése	(A4) Térszerkezeti és infrastruktúra fejlesztés
(S1) Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	++		++	+
(S2) Környezetbarát iparfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	++	++	++	+
(S3) Tudásbázisú mezőgazdaság fejlesztése	++	+	+	
(S4) Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés	++	+	+	
(S5) Tájfenntartás, vidékfejlesztés, táji arculat fejlesztés, tájképgazdálkodás	++	++	+	
(S6) Természetvédelem – természeti értékek és biodiverzitás védelme	+	++	+	

Jövőkép				
Egy fenntartható, élhető és versenyképes település megteremtése				
Középtávú tematikus célok	Átfogó célok			
	(A1) Tartós gazdasági versenyképesség megteremtése	(A2) Környezet, természet, táji, települési örökség gazdálkodás	(A3) Humán erőforrás, identitástudat és a partnerségi kapcsolatok fejlesztése	(A4) Térszerkezeti és infrastruktúra fejlesztés
(S7) Környezetvédelem – környezeti elemek és rendszerek védelme	+	++	+	
(S8) Települési örökségvédelem, településarculat fejlesztés	+	++	++	
(S9) Térségi- és partnerkapcsolat fejlesztése	++	+	++	++
(S10) Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése	++		++	
(S11) A leteleplőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése	++	++	++	++
(S12) Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	+	+	++	++
(S13) Közlekedéshálózati fejlesztések	++		++	++
(S14) Közműhálózatok fejlesztése	++		++	++

Jelmagyarázat

Erős kapcsolat: ++

Közepes kapcsolat: +

Gyenge kapcsolat:

Forrás: saját szerkesztés

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Jelen fejezet célja, hogy ismertesse a kockázat megelőzés és kezelés jelentőségét és meghatározza, hogy bizonyos kockázatok bekövetkezése esetén milyen módszerekkel lehetséges hatásuk minimalizálása, vagy akár a kockázat teljes körű megelőzése. A projektek előkészítése során készülnek dokumentumok, melyek tartalmazzák a lehetséges kockázatokat és az azok kivédését vagy hatásuk csökkentését szolgáló intézkedéseket is. Amennyiben a kockázatok megelőzése nem lehetséges, abban az esetben hatásuk minimalizálása és több negatív hatás esetében ezek összekapcsolódásának megakadályozása a legfőbb cél.

A stratégia megvalósítása számos kockázattal járhat, lényegében azonban ezek a kockázatok két csoportra oszthatók, az mentén hogy mennyire tudja befolyásolni azokat az adott település.

A kockázatok két fő típusa:

- belső tényezők, melyek a város által befolyásolhatóak,
- külső tényezők, melyek túlnyúlnak a város hatáskörén.

A kockázat a veszély megvalósulásának, azaz a káros hatás bekövetkezésének valószínűségét jelenti, amelyet a káros események száma, gyakorisága és a káros esemény bekövetkezésének valószínűsége jellemez. A kockázatok kezelésére nemcsak az ITS során, hanem egy szinttel lentebb, a projektek során is feltétlenül ügyelni kell. Megelőzésük vagy az általuk generált káros hatás csökkentése, minimalizálása érdekében intézkedéseket szükséges meghatározni. Az ITS megalapozó vizsgálata során elkészült SWOT analízisben meghatározásra kerültek a település – erősségei és lehetőségei mellett – gyengeségei és veszélyei, melyek a település fejlődésének szempontjából kockázattal járnak. Hogy pontosan milyen kockázatok realizálódhatnak egy projekt, vagy akár az ITS megvalósulásának kapcsán, azt előre nem lehet tudni, így a meghatározott kockázatok és megelőzési vagy kezelési módszerük csupán iránymutató jellegű.

A kockázatkezelési stratégia általános alapelve szerint az alábbi három módon lehet fellépni az egyes kockázatok ellen:

- Kockázat elkerülése: A kockázat valószínűsíthető okainak feltárásával valósítható meg, amely oly módon kerül beépítésre, hogy azok az adott kockázat előfordulását gátolják.
- Kockázat csökkentése: Ilyenkor a tevékenység a kockázat bekövetkezési valószínűségének csökkentésére irányul, következményeinek vizsgálatával, valamint hatásuk csökkentésével.
- Tartalékterv készítése: A tevékenység ebben az esetben az egyes kockázatok bekövetkezése esetén alkalmazható lépések összegyűjtésére irányul.

A stratégia megvalósításának során a kockázatok kezelésének három alapelvét érdemes figyelembe venni és alkalmazni a projektek és a stratégia sikeressége érdekében.

21. táblázat: A tervezett fejlesztések megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázatok	Hatás mértéke	Bekövetkezés valószínűsége	Kezelési stratégia
A stratégia projektjeinek finanszírozása a Széchenyi 2020 programok intézkedéseiből nem lehetséges.	magas	közepes	Nemzetközi partnerekkel közösen nemzetközi pályázatokon való részvétel. Hazai partnerekkel való kooperáció.
Többletmunka merül fel bizonyos projektek kapcsán.	magas	közepes	Pontos és alapos tervezés, előkészítés. A költségek folyamatos és alapos nyomon követése, folyamatos költségkalkuláció és átcsoportosítás.
Jogszabályok megváltozása miatt a beruházási költségek emelkednek (pl. hatósági bírságok).	magas	alacsony	Jogi változások folyamatos nyomon követése, alapos pénzügyi tervezés.
Hatósági engedélyek, önkormányzati rendelkezések hiánya, késése.	közepes	magas	Tartalékidő tervezése.
Lakossági ellenállás, negatív közvélemény.	magas	alacsony	Folyamatos kommunikáció az érintettek irányába, helyi lakossági fórumok tartása.
Saját erőforrás hiánya.	magas	közepes	Egyéb források felkutatása (BM önerő alap, hitelek felvétele, stb.).
Nyertes pályázat esetén a szerződés megkötésének elhúzódása.	közepes	alacsony	Szerződéskötési feltételek mielőbbi teljesítése. Folyamatos és megfelelő kommunikáció az érintettek között.
A kialakított tevékenységi ütemterv csúszása.	magas	közepes	A kialakított ütemterv pufferrel történő feltöltése már az előkészítési fázisban. Az ütemezés folyamatos felülvizsgálata, ha szükséges korrigálás alkalmazásával. Ezekhez szintén szükséges a folyamatos és megfelelő kommunikáció.

Kockázatok	Hatás mértéke	Bekövetkezés valószínűsége	Kezelési stratégia
Közbeszerzési, közigazgatási eljárások változása, közbeszerzési eljárás csúszása.	közepes	közepes	A kialakított ütemterv pufferrel történő feltöltése már az előkészítési fázisban. Az ütemezés folyamatos felülvizsgálata, ha szükséges korrigálás alkalmazásával. Ezekhez szintén szükséges a folyamatos és megfelelő kommunikáció.
A tervezett fejlesztés az akcióterület kialakult ökológiai egyensúlyát felborítja.	magas	alacsony	Megfelelő előkészítés, környezeti szempontok figyelembe vételével történő tervezés. Kiviteli tervek szerinti megvalósulás gondos követése. A kivitelező tájékoztatása az esetleges kockázatokról. A megvalósuló fejlesztések hatásainak akcióterületi, települési szinten történő vizsgálata.
A megvalósítani kívánt fejlesztés kihasználtsági szintje alacsony.	közepes	közepes	Előzetes vizsgálatok, kihasználtsági terv készítése.

Forrás: saját szerkesztés

A felsorolt kockázatok és kezelési módszerük – néhány kivétellel – projektípusonként eltérőek lehetnek, ezért körültekintően érdemes alkalmazni őket, azonban minden megvalósítani kívánt projekt esetén érdemes figyelembe venni a felmerülő kockázatokat, és felkészülni megelőzésükre, hatásaik csökkentésére, vagy kezelésére.

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet célja, hogy bemutassa az önkormányzat által végzett azon tevékenységeket, melyek segítik az ITS-ben, illetve más, stratégiai jellegű dokumentumban meghatározott fejlesztési célok elérését. Ezt biztosíthatja a város a megfelelő keretek megteremtésével, szabályozó és rendeletalkotó tevékenységével.

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2017. (III.10.) a partnerségi egyeztetés szabályairól szóló önkormányzati rendelete a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet alapján lefekteti a város településfejlesztési koncepciójának, ITS-ének, településrendezési eszközeinek, a településrendezési arculati kézikönyvnek és a településképi rendeletnek vagy azok módosításának a partnerekkel történő partnerségi egyeztetésének szabályait.

7.1.1. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉS

A településrendezési szerződés olyan dokumentum, amely lehetővé teszi az egyes településen lezajló nagyberuházások esetén, hogy a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés köttessen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített feladatokkal bír. A szerződés lényege, hogy az önkormányzatok szabályozási tevékenységében a magántőke olyan módon vesz részt, hogy a településrendezés közhatalmi, önkormányzati feladatait részben a beruházni, fejleszteni szándékozó befektetők végzik el. Így az egyébiránt önkormányzati költségvetést terhelő településrendezési feladatok előkészítését az egyes érdekelt résztvevők végzik el.

Lajosmizse Város Önkormányzata jelenleg megközelítőleg 10 hatályban lévő településrendezési szerződéssel is rendelkezik, melyeket általában gazdasági övezeti besorolást kérelmezőkkel kötött, de akad sportterület és idegenforgalmi terület bővítésére irányuló kérelem is. A szerződések tartalma főként arra korlátozódik, hogy az igénylő részt vesz a terv módosításának finanszírozásában, amely már megtörtént minden esetben. Olyan kikötést is tartalmaznak a szerződések, hogy amennyiben a kérelmező bizonyos időintervallumon belül (5-10 év) nem valósít meg a területen a kérelmezett övezetnek megfelelő beruházást, akkor a korábbi besorolás (jellemzően általános mezőgazdasági övezet) kártalanítás nélkül visszaállítható.

A településrendezéssel kapcsolatos igényekre és észrevételekre az önkormányzat általában aktívan reagál. Abban az esetben, ha szükséges módosításokat végez az elfogadott rendezési terv övezeti besorolásán, beépítési paramétereken és szabályozókon.

7.1.2. VÁROSMARKETING

A város jelen ITS-ben megfogalmazott célokkal és azok eszközrendszerével összhangban hajtja végre marketingtevékenységét. A marketingkommunikáció eszközként kapcsolódik ehhez, a

magánbefektetők bevonása, a lehetséges partneri együttműködések kialakítása, valamint a létesítmények kihasználtságának növelése céljából. Minderre a fejlesztési eredmények népszerűbbé tétele, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítása miatt van szükség. A településfejlesztési koncepcióban és jelen stratégiában is célként merül fel a marketing, mint eszköz, a turisztikai termék- és vonzerőfejlesztés érdekében.

A befektetés-ösztönzésnek egyik legfontosabb eszköze a településmarketing, melyet a település jelenleg is alkalmaz. Hogy továbbfejlessze településmarketing eszközeit a város, a gazdasági programban elérni kívánt célként tűzte ki egy marketing csoport létrehozását, amely egy komplex (helyi lakosság, vállalkozások, civilek, turisták, befektetők) városmarketing stratégiai tervezet kidolgozásáért felel. A 69/2015 (V. 21.) ÖH. révén a város képviselő-testülete döntött egy Városmarketing Csoport létrehozásáról, melynek tagjai a polgármester és a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság. A Városmarketing Csoport feladata a gazdasági program karbantartása, befektetés támogatási politika kialakítása, vonzó ajánlatokkal/kedvezményekkel biztosítani a település versenyképességét a munkahely-teremtést illetően, valamint a helyi gazdaságot és környezetet érintő egyéb változások megvitatása.

A városmarketing tevékenységhez kapcsolódnak a Zöld város projekt soft tevékenységei is. Az egyik ilyen tevékenység az Iskola-tónál kialakításra kerülő tanösvény adta lehetőség kiaknázása. Nemcsak a településnek, hanem a Kiskunságnak és magának az Alföldnek az élővilága is bemutatásra kerülne kihelyezett táblákkal, oktatási programokkal és kiadványokkal. A projekt másik marketing-jellegű tevékenysége egy települési arculatnak a kidolgozása, egy szlogen levédetése és egy erre épülő, a települést népszerűsítő marketing tevékenység, amely a helyi termékek és értékek hírét is terjeszti.

7.1.3. GAZDASÁGFEJLESZTÉS

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenysége kapcsán a képviselő-testület a fő döntéshozó szerv. Jóváhagyja a településrendezési eszközöket, melyek az ipari-gazdasági, kereskedelmi, vagy szolgáltató létesítmények telepítésére alkalmas területeket jelölik ki. A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság véleményező és javaslattevő szerepet tölt be a gazdasági programmal, a helyi adókkal és gazdasági kamarákkal, érdekvédelmi- és érdekképviselői szervekkel való együttműködéssel kapcsolatban. Ugyanígy jár el a Lajosmizse Város Önkormányzatának Mezőgazdasági Bizottság az önkormányzati tulajdonban lévő mezőgazdasági ingatlanok hasznosítására vonatkozó előterjesztések és az idegenforgalommal kapcsolatos javaslatok, helyzetfelmérések tekintetében.

A betelepülni szándékozó vállalkozások telephely-választását megkönnyítő, a város honlapján szabadon megtekinthető a településen elérhető és még hasznosításon kívüli, gazdasági tevékenység végzésére alkalmas területek, ingatlanok nyilvántartása.

7.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

Lajosmizse Város Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2011. (IV. 14.) önkormányzati rendelet alapján a képviselő-testület tanácsnokot választ, aki az önkormányzat gazdaságszervezési munkáját segíti, különösen a 2014-2020-as programozási időszak önkormányzati fejlesztések tekintetében. Munkája során javaslatokat tehet az önkormányzati fejlesztésekre, pályázatok benyújtására, előterjesztéseket tehet, véleményezi a feladatkörébe tartozó előterjesztéseket, részt vehet a kapcsolódó tárgyalásokon, közreműködést, felvilágosítást kérhet a Hivatal munkatársaitól a fejlesztéseket érintő kérdésekkel kapcsolatban.

A Képviselő-testület állandó Pénzügyi Ellenőrző Bizottsága véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik a várost érintő területfejlesztési előterjesztések, a településrendezési eszközök, a közlekedési feladatokkal és közlekedési koncepciókkal, az építéssel kapcsolatos tervekkel, a közmű- és úthálózat fejlesztéssel összefüggő tervekkel, koncepciókkal, a zöldterület kialakításával kapcsolatos tervekkel és koncepciókkal összefüggő előterjesztésekkel kapcsolatban.

A településfejlesztés operatív feladatainak megszervezése viszont már a Közös Önkormányzati Hivatal feladatai körébe tartozik, ezen belül két szervezeti egység, az Önkormányzati Iroda és a Pénzügyi Iroda végzi ezeket a feladatokat. A Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata alapján az Önkormányzati Iroda településfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- az építési, beruházási, fejlesztés pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok megírása és pályázatírók által készített pályázatok elkészítésében való közreműködés,
- önkormányzati beruházások, fejlesztések, felújítások koordinációja, ellenőrzése, számlák leigazolása,
- önkormányzati beruházások előkészítésében való részvétel.

A Pénzügyi Iroda településfejlesztéssel kapcsolatos feladatköre:

- az önkormányzati beruházások, fejlesztések pénzügyi bonyolítása, elszámolása,
- az önkormányzati pályázatok elkészítéséhez szükséges pénzügyi, gazdálkodási információk nyújtása,
- a támogatási szerződések nyilvántartása, a támogatások lehívása.

Az ITS-ben foglaltak megvalósítása során a döntéshozó Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testülete. Feladatuk az ITS megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése, valamint az elhatározott fejlesztések megvalósulásának, az elvárt eredmények és hatásaik értékelése, az ITS-célkitűzések teljesülésének figyelése.

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2.3. fejezete alapján a megyei önkormányzat az e rendelet hatálya alá tartozó támogatásból megvalósuló fejlesztések projektmenedzsmentjében köteles részt venni, abban az esetben, ha a települési önkormányzat ezt kéri.

Bizonyos projektek esetén konzorciumi megállapodás jön létre a települési önkormányzat és a megyei önkormányzat nonprofit kft.-je között. Ez a megállapodás lefekteti mindkét fél adott

feladatait, kötelességeit az adott projekttel kapcsolatban a közös együttműködés jegyében. A megállapodás tartalmazza továbbá az adott projektre vonatkozó költségeket és a vállalt tevékenységek előrehaladásáról szóló információszolgáltatási kötelezettséget is. Lajosmizse Város Önkormányzata a megyei önkormányzat nonprofit kft.-jével a TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00008 kódszámú „Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése” című, valamint a TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00003 kódszámú „Leromlott városi épületek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérlakásainak felújítása és közösségi ház létrehozása” című projekt esetében kötött konzorciumi megállapodást.

7.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

A fejezet célja, hogy felvázolja a város térségi szerepköréhez igazodó területi keretekben folyó egyeztetési mechanizmusokat, melyek működtetése biztosítja, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai, valamint az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban vannak környezetének főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

Lajosmizse Város Önkormányzata több testvérvárosi kapcsolatot is ápol. Testvérvárosai Jászberény, Magyarremete és Palics. Legerősebb kötődése Jászberény irányába van, amely a jász identitás erősítését és a közös történelmi múlt örökségeinek ápolását szolgálja 2014 óta. Célja a lehető legtöbb lakos aktív részvétele a testvérvárosi kapcsolatban. A lehetőségekhez mérten mindkét település igyekszik a kapcsolatok kiépítésére a fiatalság körében a kultúra, gazdaság, turizmus, vallás, képzés és sport területén egyaránt. Megrendezésre kerülnek különböző kulturális események, sportesemények és városi napok is, melyeken mindkét település kölcsönösen részt vesz.

A térségi feladatellátás tekintetében Lajosmizse Város Önkormányzata és a Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Kft. 2017 óta szerződéses jogviszonyban állnak egymással a hulladékgazdálkodás területén.

Lajosmizse Város Önkormányzata tagja a „Kék Víz” – Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulásnak. A társulás célja az érintett településeken található vízművek vízkezelési berendezéseinek és vezetékhálójának korszerűsítése volt, amely sikeresen teljesült. A fejlesztés eredményei az „1.7. Közművesítés” alfejezetben olvashatók. A Kék Víz program második részében újra pályázott a település és az elnyert támogatásból az ivóvíz hálózat vezetékcseréje fog megvalósulni várhatóan 2019-ben.

A település számára meghatározott, elérni kívánt célok tekintetében javasolt a környező településekkel való együttműködés projekt szinten is. Gazdaságfejlesztés és a gazdasági versenyképesség megteremtése érdekében a kezdő vállalkozások számára célszerű lehet inkubátorházak kialakítása, valamint elindításuk és megerősítésük érdekében tanácsadói vagy képzési program keretében történő tanácsadás.

A kulturális örökségre épülő turisztikai vonzerők és szolgáltatások fejlesztésének tekintetében a testvérvárosi kapcsolat Jászberénnyel jó alapul szolgál. Kapcsolatukból kiindulva a turisztikai együttműködések és marketing tevékenység felforrósítását a helyi turizmust.

7.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

A monitoring rendszer kialakítása kiemelkedően fontos a projektek esetén, annak érdekében, hogy hatásuk mérhető legyen. A monitoring lényege az adatgyűjtésen és visszacsatoláson alapszik. Egy megfelelő rendszerezéssel kialakított és karbantartott adatbázis létrehozása lehetővé teszi a monitoring rendszerének kialakítását. Időközönkénti adatgyűjtéssel és az adatbázis frissítésével könnyen nyomon követhető a projektek hatása, ezzel együtt pedig az ITS-ben meghatározott célkitűzések teljesülése is. Ehhez azonban folyamatos megfigyelés és a megszerzett információk visszacsatolása és beépítése szükséges.

Az ITS céljainak megvalósulása hatás és eredmény indikátorok megadásával, az egyes projektek megvalósulásának nyomon követése pedig output indikátorokkal mérhető. A célértékek és indikátorok akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők teljes mértékben, amikor végleges elfogadásra kerültek az operatív programcsomagok, amíg ez nem történik meg, csak iránymutatást szolgáló indikátorok kerülnek meghatározásra javaslatként.

A projektek megvalósulásának nyomon követését szolgáló indikátorok figyelése az Önkormányzati Iroda feladatkörébe tartozik. Az indikátorok nyomon követésének és változásának következtében szükséges az ITS négyévenkénti áttekintése, ha indokolt, akkor a változások tükrében érdemes módosításokat végezni rajta. Az áttekintését követően Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testülete határozattal dönt a dokumentum változatlan alkalmazásáról, módosításáról vagy új dokumentum készítéséről.

22. táblázat: Az akcióterületi projektek mérésére szolgáló output indikátorok

Akcióterületi projektek	Output indikátor megnevezése	Mértékegység	Bázisérték	Célérték
Lajosmizse város környezettudatos és innovatív fejlesztése	Bel- és csapadékvíz-védelmi létesítmények hossza	m	0	480
	Integrált városfejlesztési stratégiába bevont területek lakossága	fő	0	11 800
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	0	25 000
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	500
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	35 000

Akcióterületi projektek	Output indikátor megnevezése	Mértékegység	Bázisérték	Célérték
Leromlott városi területek rehabilitációja keretében Lajosmizse szociális bérházainak felújítása és közösségi ház létrehozása	Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakóegység	0	6
	Integrált városfejlesztési stratégiába bevont területek lakossága	fő	0	11 800
	Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	0	402
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	119
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	4 290
Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	0	500
	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	0	211

Forrás: Saját szerkesztés

23. táblázat: A középtávú stratégiai célok teljesülésének mérését segítő eredmény és hatásindikátorok

Indikátor	Mértékegység	Bázis érték	Célérték	Célérték elérésének éve	Indikátor forrása	Stratégiai célok			
						Gazdaság (S1-S4)	Környezet (S5-S8)	Humánerőforrás (S9-S12)	Infrastruktúra (S13-S14)
Működő vállalkozások száma	db	700	növekedés	2023	KSH	x		x	
Tartós munkanélküliek (180 napon túl nyilvántartott álláskeresők) száma	fő	302	csökkenés	2023	KSH	x		x	
Új termelési technológia alkalmazása	db	0	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás	x	x	x	
Megújult vagy újonnan létrehozott zöldfelületek mérete	m ²	0	25 000	2023	önkormányzati adatszolgáltatás	x	x	x	x
Megújult vagy újonnan létrehozott rekreációs területeket igénybe vevők száma	fő/év	0	1 000	2023	egyéni felmérés		x	x	
Napelemes rendszerek által termelt villamos energia	kWh	n.a.	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás	x	x		
Helyi védelem alatt álló épületek száma	db	8	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás		x		

LAJOSMIZSE VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Életminőséggel való elégedettség	fő	n.a.	növekedés	2023	egyéni felmérés	x	x	x	x
Javított útburkolattal ellátott utak hossza	m	0	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás	x		x	x

Forrás: saját szerkesztés

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Lajosmizse nagyobb gazdasági vonatkozású támogatott projektjei	9
2. táblázat: Lajosmizse Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban	11
3. táblázat: Lajosmizse Város Önkormányzatának saját forrásaiból finanszírozni kívánt felhalmozási kiadásai 2018-as évre tervezve	13
4. táblázat: A városrészek lehatárolása	23
5. táblázat: Lajosmizse városrészeinek 2011-es népszámlálás szerinti adatai	25
6. táblázat: Az ITS hosszú- és középtávú céljainak viszonya	27
7. táblázat: A stratégiai célok és a város területeinek kapcsolata	30
8. táblázat: Városrészi (területi) célok	32
9. táblázat: A tervezett és folyamatban lévő fejlesztések és a városrészek kapcsolata	33
10. táblázat: A stratégiai célok és a tervezett és folyamatban lévő beavatkozások kapcsolata ..	36
11. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	44
12. táblázat: A TOP projektek vázlatos pénzügyi terve	46
13. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések ütemezése	47
14. táblázat: A soft jellegű intézkedések céljai	57
15. táblázat: A hard jellegű fejlesztések céljai	58
16. táblázat: Az ITS célrendszerének kapcsolódása az EU2020 tematikus célokhoz	62
17. táblázat: Az ITS középtávú céljainak és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió stratégiai céljainak kapcsolata	70
18. táblázat: A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia céljai és a kapcsolódó ITS célok	74
19. táblázat: Az ITS céljainak illeszkedése a feltárt problémákhoz és a város adottságaihoz	75
20. táblázat: Az átfogó célok és a tematikus célok koherenciája	78
21. táblázat: A tervezett fejlesztések megvalósíthatóságának főbb kockázatai	81
22. táblázat: Az akcióterületi projektek mérésére szolgáló output indikátorok	87

23. táblázat: A középtávú stratégiai célok teljesülésének mérését segítő eredmény és hatásindikátorok	89

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: Lajosmizse elhelyezkedése	6
2. ábra: Lajosmizse városrészeinek lehatárolása	23
3. ábra: A Városközpont Akcióterület lehatárolása	42
4. ábra: A Szegregátum Akcióterület lehatárolása	43
5. ábra: Lajosmizse területén található szegregátum	49
6. ábra: Lajosmizse szegregációval veszélyeztetett területei.....	50
7. ábra: Lajosmizse szegregációval veszélyeztetett területeit bemutató térképe (külföldi).....	51
8. ábra: A stratégia külső összefüggései	61
9. ábra: Az OFTK célrendszere	67
10. ábra: Bács-Kiskun megye célrendszere	69

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bács-Kiskun 2020 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

Helyi Közösségfejlesztési Stratégia 2014-2020

Lajosmizse Közös Önkormányzati Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata

Lajosmizse Településrendezési Tervének módosítása

Lajosmizse Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata 2016

Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010

Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata 2015

Lajosmizse Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2020

Lajosmizse Város Önkormányzatának 2/2008. (I.23.) rendelete a város helyi építési szabályzatáról

Lajosmizse Város Önkormányzat adatszolgáltatása

Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008

Lajosmizse Város területrendezési eszközeinek felülvizsgálatához végzett interjúk